

MILIEUJAARVERSLAG MORTSEL 2008

INHOUDSTAFEL

Instrumentarium	8
– Inleiding	
– Actie I.1: Ambtelijk overlegorgaan en integratie	
– Actie I.2: Opstellen van een milieubarometer	
Vaste stoffen	12
Ø Afvalpreventie	13
– Actie V.1: Verkoop compostvaten	
– Actie V.2: Compostmeesterwerking	
– Actie V.3: Composteren en mulching: sensibilisatie en voorbeeldfunctie	
– Actie V.4: Reclamedrukwerk	
– Actie V.5: Kringloopwinkel	
– Actie V.6: Scholenwerking	
– Actie V.7: Project 'Herbruikbare bekens'	
– Actie V.8: Kippenactie	
– Actie V.9: Afvalpreventie en afvalrecyclage binnen de eigen diensten	
– Actie V.10: Selectieve inzameling eigen bedrijfsafvalstoffen	
– Actie V.11: Project 'herbruikbare luiers	
– Actie V.12: Project 'herbruikbare drankverpakkingen	
– Actie V.13: Herbruikbare boodschappentas	
– Actie V.14: Provinciaal overlegplatform	
– Actie V.15: Afvalarme evenementen	
Ø Afvalrecyclage	19
– Actie V.16: Opvolgen van het stedelijk afvalstoffenbeleid	
– Actie V.17: Illegaal ontwijkgedrag	
– Actie V.18: Project 'Vermindering groenafval'	
– Actie V.19: Bedrijfsafval	
Ø Bestrijdingsmiddelen	21
– Actie V.20: Gebruiksbeperking bestrijdingsmiddelen	
– Actie V.21: Biomarkten	
– Actie V.22: Dag van het Park	
Ø Secundaire grondstoffen	23
– Actie V.23: Gebruik compost door eigen diensten	
– Actie V.24: Breekpuin	
Ø Milieuverantwoord productgebruik	24
– Actie V.25: Duurzaam geëxploiteerd hout	
– Actie V.26: Kantoorartikelen	
– Actie V.27: Cateringproducten	
– Actie V.28: Schoonmaakmiddelen	
Ø Sensibilisatie	26
– Actie V.29: Passieve sensibilisatie	
– Actie V.30: Actieve sensibilisatie	
Interne milieuzorg	32
– Actie IM.1: Intern milieuzorgsysteem	
Water	36
– Actie W.1: Duurzaam lokaal waterplan	
– Actie W.2: Beheer openbare riolering	
– Actie W.3: Subsidiereglementen	
– Actie W.4: Duurzaam watergebruik bij de stedelijke gebouwen	
– Actie W.5: Vergunningenbeleid	
– Actie W.6: Waterbodem	
Mobiliteit	40
– Actie M.1: Toetsing mobiliteitsbeleid/milieubeleid	
– Actie M.2: Sensibilisatie	
– Actie M.3: Eigen diensten	

Bodem en grondwater	43
– Actie B.1: Eigen diensten	
Hinder	44
– Actie H.1: Klachtenregistratie	
– Actie H.2: Geluid en terugdringen hinder in eigen beheer	
– Actie H.3: Sensibilisatie	
– Actie H.4: Bodem	
Natuurlijke entiteiten	46
– Actie N.1: Uitvoeren van het GNOP-actieprogramma	
– Actie N.2: Sensibilisatie	
Energie	50
– Actie E.1: Energiezorgsysteem	
– Actie E.2: Hernieuwbare energie	
– Actie E.3: Sensibilisering	
– Actie E.4: Screening lastenboeken	

BIJLAGEN

- A Goedkeuring milieujaarprogramma gemeenteraad
- B Goedkeuring milieujaarprogramma milieuvadvisraad
- C Begroting 2008

Instrumentarium

- I.1 Overzicht uitgevoerde toezichtopdrachten
- I.2 Jaarverslag milieuvadvisraad
- I.3 Milieubarometer

Vaste stoffen

- V.1 Artikels Morsel Info, het stedelijk informatieblad
- V.2 Artikels afvalkrant Igean
- V.3 Afvalkalender 2007
- V.4 Verslag vergadering compostmeesters
- V.5 Collegebeslissing plantenbeurs
- V.6 Dubbelpunt: artikel plantenbeurs
- V.7 Collegebeslissing subsidies afvalpreventie scholen 2006-2007
- V.8 Gemeenteraadsbeslissing prijsaanpassing tuinafvalzakken
- V.9 folder ophaling GFT+
- V.10 Inventaris bestrijdingsmiddelen
- V.11 Collegebeslissing Dag van het Park
- V.12 bewijs afname Vlaco-compost
- V.13 Bewijs FSC houten draagconstructie
- V.14 Bewijs PEFC gelamelleerd hout
- V.15 Bewijs PEFC constructiehout
- V.16 Bewijs Cumaru FSC terrassen

Interne milieuzorg

- IM.1 Artikels Dubbelpunt
- IM.2 Bestelbon aankoop koelkasten

Water

- W.1 artikel openbaar onderzoek deelbekkenbeheerplannen
- W.2 goedkeuringsbesluit gemeenteraad ontwerp zoneringsplan riolering
- W.3 artikel resultaten enquête rioleringsbeheer
- W.4 nieuw subsidiereglement op de aanleg van hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen en groendaken versie 27/2/2007
- W.5 informatiebrochure subsidies versie 2007
- W.6 Artikels Mortel Info
- W.7 subsidie-aanvragen plaatsing regenwaterinstallaties
- W.8 wateraudit nieuwe turnhal De Sterre
- W.9 analyserapport slib Kaphaanloop

Mobiliteit

- M.1 ingevulde fiche 1 en 2 mobiliteit
- M.2 Collegebeslissing Ik Kyoto
- M.3 folder Ik Kyoto
- M.4 Artikels Morsel Info

Hinder

- H.1 Artikels Mortsel Info
- H.3 jaarverslag milieuraad 2007
- H.2 artikel tankslag Mortsel Info
- H.3 jaarverslag milieuraad 2007

Natuurlijke entiteiten

- N.1 Subsidiereglement groendaken
- N.2 Overzicht werken 2007 Fort 4
- N.3 Bestelbom maaiwerken Waesdonckstraat
- N.4 jaarverslag 2007 milieuadviesraad
- N.5 programma Dag van het park 2007
- N.6 Artikels Mortsel Info

Energie

- E.1 energieboekhouding 2007
- E.2 energie-audit HVAC Redit Fort 4
- E.3 energiejaarrapport 2006
- E.4 Collegebeslissing Dikketruindag
- E.5: Artikels Mortsel Info
- E.6 Nieuw subsidiereglement REG en hernieuwbare energie
- E.7 Informatiebrochure premies REG en hernieuwbare energie 2007
- E.8 Verslag filmvoorstelling 'An inconvenient truth' met debat

AFKORTINGEN

Veelgebruikte afkortingen in dit kader zoals IGEAN, OVAM, PIH, PMD, ... vindt u niet terug in deze lijst. Afkortingen waarvan de verklaring in de tekst van het milieujaarprogramma staat, worden hier niet meer weergegeven

COPRO: controle-organisatie van de bouwproducten
DULO-waterplan: duurzaam lokaal waterplan (initiatief van de Vlaamse overheid)
FSC-label: Forest Stewardship Council (label voor hout afkomstig uit duurzaam beheerde bossen)
SFS: State Forest Service
EANDIS: vereniging van energiedistributeurs
IBA: individuele behandeling van afvalwater
IZEN: producent van zonneboilers
KLE: kleine landschapselementen
MJP: Milieujaarprogramma
MKROS: milieuklachten registratie en opvolgingssysteem
MOS: Milieuzorg op school (programma van de Vlaamse overheid)
PEFC: Programme for the Endorsement of Forest Certification
PIH: Provinciaal Instituut voor Hygiëne
REG: rationeel energiegebruik
ROB: Rustig op de Baan
RUP: Ruimtelijk uitvoeringsplan
TCF-papier: Totaal Chloorvrij Papier: chloorvrij gebleekt
TRP: totaal rioleringsplan
VIBE: Vlaams instituut voor ecologisch bouwen
VLACO: Vlaamse compostorganisatie
VMM: Vlaamse milieumaatschappij

ALGEMENE INFORMATIE

Oppervlakte stad: 778 ha 41 a 76 ca
Aantal inwoners: 24.422 (op 31.12.07)

Burgemeester: Ingrid Pira
Schepen voor leefmilieu: Bob De Richter

Correspondentieadres: Liersesteenweg 1 2640 Mortsel
Milieuambtenaar: Erik Mertens tel.: 03/444.18.43 erik.mertens@mortsel.be
Duurzaamheidsambtenaar: Veerle Peeters tel.: 03/444.18.41 veerle.peeters@mortsel.be
fax: 03/444.18.39

INSTRUMENTARIUM (niveau 2)

Inleiding

Milieujaarverslag—milieubeleidsplan

Dit milieujaarverslag geeft aan op welke wijze er in 2007 uitvoering is gegeven aan het stedelijk milieubeleidsplan 2000-2007.

Samenwerkingsovereenkomst 'milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling'

In zitting van 20 maart 2007 heeft de gemeenteraad beslist om de samenwerkingsovereenkomst te ondertekenen voor volgende clusters:

- Instrumentarium: niveau 2
- Vaste stoffen: niveau 2
- Energie: niveau 2
- Water: niveau 2
- Mobiliteit: niveau 1
- Natuurlijke entiteiten: niveau 1
- Hinder: niveau 1

Het intekeningsformulier en het advies van de milieuadviesraad werden samen met het MJP 2007 bezorgd.

Milieudienst

Plaats binnen de organisatie

Stadsbestuur

Technische dienst

Afdeling milieu en ruimtelijke ordening

- 1 stedenbouwkundige niveau A
- 1 milieuambtenaar niveau A
- 1 consulent milieu en ruimtelijke ordening niveau B
- 1 duurzaamheidsambtenaar niveau B
- 1 planoloog niveau B

De gehele technische dienst valt onder de bevoegdheid van schep en Bob De Richter, bevoegd voor milieu ruimtelijke ordening, mobiliteit, openbare werken, wonen, lokale en sociale economie en internationale samenwerking. De bevoegdheden ruimtelijke ordening, mobiliteit en openbare werken zijn gedeelde bevoegdheden met schep en Fons Jespers.

Taken

De functiebeschrijvingen van de milieuambtenaar, de duurzaamheidsambtenaar en de consulente milieu en ruimtelijke ordening werden samen met het MJP 2002 overgemaakt.

De milieudienst is belast met het opstellen, uitvoeren en evalueren van het gehele milieujaarprogramma en de andere wettelijke taken op het vlak van afvalstoffenbeheer, bodemsanering, VLAREM, integraal waterbeleid, natuur, ...

Voor wat betreft de administratieve taken kan de milieudienst hierbij beroep doen op de gemeenschappelijke administratieve medewerkers van de technische dienst. Verder is er een nauwe samenwerking met de andere ambtenaren van de technische dienst (diensthoofd technische dienst, hoofd techniek openbare werken, stedenbouwkundige, hoofd techniek gebouwen en open ruimten, groenambtenaar, mobiliteitsambtenaar), de informatiedienst (externe en interne communicatie), de stedelijke werf en de dienst ontwikkelingssamenwerking.

Milieuloket:

De technische dienst heeft een gemeenschappelijk informatieloket. De consulente milieu en ruimtelijke ordening staat hier in voor het behandelen van de vragen van de burger. Zij kan daarbij, indien nodig, beroep doen op de milieu- en duurzaamheidsambtenaar.

De telefoon en het e-mailadres van de milieu- en duurzaamheidsambtenaar worden regelmatig in het gemeentelijk informatieblad, op aanvraagformulieren en bij de afvalkalender vermeld.

De burger kan ook gebruik maken van de meldingskaarten die worden verspreid via het gemeentelijk informatieblad.

Er zijn interne dienstafspraken dat de milieuklachten, die eventueel bij andere diensten terechtkomen, aan de milieudienst worden doorgegeven. Op de gemeentelijke website www.mortsel.be is heel wat informatie over milieu en duurzame ontwikkeling terug te vinden.

Toezichthoudende ambtenaar

De milieuambtenaar Erik Mertens is door de gemeenteraad op 9 september 1997 aangesteld als toezichthoudend ambtenaar zoals bedoeld in art.58 van VLAREM I en heeft op 11 december 1997 de eed afgelegd voor de vrederechter van het kanton Berchem. Het overzicht van de uitgevoerde toezichtsopdrachten in 2007 bevindt zich als [bijlage 1.1](#) bij dit milieujaarprogramma. Bij het uitvoeren van de toezichtstaken wordt samengewerkt met de officier van de wijkwerking van de politiezone MINOS.

Milieuvadvisraad

Mortsel beschikt over een zogenaamde 'open' milieuraad waar alle inwoners van Mortsel welkom zijn op alle vergaderingen van de milieuraad. Er kan bijgevolg niet per definitie voldaan worden aan de voorwaarde van art. 5.1.1.5 §6.1 van de samenwerkingsovereenkomst. Hiervoor werd in het kader van het milieujaarprogramma 2002 een afwijking aangevraagd en goedgekeurd.

De twee Mortselse milieu- en natuurverenigingen zijn wel in de milieuraad vertegenwoordigd. Dit is voor deze verenigingen trouwens een voorwaarde om een werkingssubsidie te ontvangen.

In september 2003 werden de afsprakennota tussen stadsbestuur en milieuvadvisraad en de aangepaste statuten van de milieuvadvisraad door de gemeenteraad goedgekeurd. De nieuwe statuten en de afsprakennota werden bij het milieujaarprogramma 2004 gevoegd. Het huishoudelijk reglement van de milieuvadvisraad is in het kader van het milieujaarprogramma 2002 reeds overgemaakt. Het jaarverslag 2007 (met inbegrepen het financieel verslag) is als [bijlage 1.2](#) bij dit milieujaarprogramma gevoegd.

De secretaris van de milieuvadvisraad ontvangt alle agenda's en verslagen van de gemeenteraden en gemeenteraadscmissies per e-mail.

Voor meer informatie over de werking van de milieuraad verwijzen wij naar www.milieuraadmortsel.be

MMIS (gewestelijk milieu management informatiesysteem)

Het stadsbestuur neemt deel aan MKROS.

De milieuambtenaar en de duurzaamheidsambtenaar beschikken over een eigen internetaansluiting.

MINA-werkers (milieu- en natuurwerkers)

Het stadsbestuur zet geen MINA-werkers in.

Participatie

De milieuraad is een permanent open milieuraad.

De milieuraad is opgenomen in het overkoepelend overleg tussen de verschillende stedelijke adviesraden en maakt deel uit van de regio-milieuraad. De milieuraad heeft een vertegenwoordiger binnen de GECORO, de burenrade van Agfa Gevaert, de adviesraad wonen en de overlegcommissie luchthaven Antwerpen.

Zoals blijkt uit het jaarverslag van de milieuvadvisraad werden in 2007 o.m. volgende initiatieven uitgevoerd of ondersteund:

- Tankslagproject
- Nestkastenactie en actie 'behaag Mortsel natuurlijk'
- Uitbaten van een bio-café op de Dag van het Park
- Ondersteuning van de educatieve projecten van de natuurgidsen Fort 4
- Natuurwandeling in het kader van de campagne 'Nacht van de duisternis'
- Publicatie brochure oude spoorwegbermen in samenwerking met de lokale afdeling van Natuurpunt

Actie I.1: Ambtelijk overlegorgaan en integratie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>* De milieuambtenaar of de duurzaamheidsambtenaar nemen deel aan de wekelijkse afdelingsvergadering van de technische dienst.. Naast de milieu- of duurzaamheidsambtenaar nemen de bevoegde schepenen, de stadssecretaris, het diensthoofd technische dienst, het hoofd techniek gebouwen, het hoofd techniek open ruimten, het diensthoofd van de stedelijke werf, de groenambtenaar, de stedenbouwkundige en voor sommige dossiers de mobiliteitsambtenaar deel aan deze vergadering. Op deze vergadering worden de dossiers inzake ruimtelijke ordening, mobiliteit, milieu, openbare werken en het beheer van de gebouwen voor het college van burgemeester en schepenen en de gemeenteraad voorbereid en uitgewerkt. Door deze vergadering worden de desbetreffende ambtenaren nauw betrokken bij het uitvoeren van het milieujaarprogramma.</p> <p>* De duurzaamheidsambtenaar is actief lid van de redactieraad van het stedelijk informatieblad Mortsels-Info. De redactieraad vergadert maandelijks en gaat over de inhoud en onderlinge afstemming van de artikelen in het informatieblad. De duurzaamheidsambtenaar beheert het deel milieu en duurzame ontwikkeling van de gemeentelijke website www.mortsels.be</p> <p>* De milieudienst werkt samen met de medewerkers van het woonloket om de verspreiding van informatie over duurzaam (ver)bouwen op een gecoördineerde manier te laten verlopen. Er werd o.m. nauw samengewerkt bij het opstellen van het subsidiereglement 'functioneel verbeteren van woningen' en het opstellen van de brochure met het overzicht van alle premies op het vlak van bouwen en verbouwen (zowel op vlak van energie, water als functioneel verbeteren en renovatie).</p> <p>* De milieudienst werkt samen met het secretariaat in de dossiers rond de aankoop van cateringproducten, schoonmaakproducten en kantoorartikelen.</p> <p>* De milieuambtenaar is betrokken bij het ontwerp van de plannen voor renovatie en nieuwbouw van gemeentegebouwen (implementatie principes duurzaam bouwen).</p> <p>* De milieuambtenaar neemt deel aan de periodieke overlegvergaderingen met Ri Ant (beheerder openbare riolering Mortsels) en volgt mee alle rioleringsdossiers op</p> <p>* De milieuambtenaar is als energiecoördinator mee verantwoordelijk voor de opstelling en uitvoering van het stedelijk energiebeleid, volgt de energieboekhouding op en maakt het jaarlijks energierapport op.</p> <p>* De milieuambtenaar maakt, samen met de verantwoordelijken van de groendienst, deel uit van de stuurgroep 'reductieplan bestrijdingsmiddelen'.</p> <p>De milieudienst werkt samen met de diensten van het park Fort 4 rond de organisatie van de dag van het park.</p>

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie I.2: Opstellen van een milieubarometer

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	De duurzaamheidsambtenaar is gestart met de opmaak van de milieubarometer in 2003. De milieubarometer wordt jaarlijks verder aangevuld. De meest recente versie van de milieubarometer is als <u>bijlage</u> bij dit MJP gevoegd.
Bijlagen	Bijlage I.3: Milieubarometer

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	NVT
Verantwoordelijke	Duurzaamheidsambtenaar

VASTE STOFFEN (niveau 2)

Uitvoering stedelijk milieubeleidsplan 2000-2007

Hoofdstuk Afvalpreventie	: pagina 13 t.e.m. 19
Hoofdstuk Afvalrecyclage	: pagina 19 t.e.m. 24
Hoofdstuk Bestrijdingsmiddelen	: pagina 24 t.e.m. 25
Hoofdstuk Secundaire grondstoffen	: pagina 25 t.e.m. 26
Hoofdstuk Milieuverantwoord productgebruik	: pagina 26 t.e.m. 28
Hoofdstuk Sensibilisatie	: pagina 29 t.e.m. 34

Voor de volgende producten wordt het milieuverantwoord productgebruik aangetoond:

- Compost
- Breekpuin
- FSC-hout
- Catering: statiegeldflessen en bioproducten
- Ecologische schoonmaakmiddelen

Toelichting bijlagen V.1 en V.2

Bijlage V.1: alle artikels over vaste stoffen verschenen in Mortsel Info, het stedelijk informatieblad

Maand publicatie	Artikels
Januari	kerstboomverbranding + ecologische voetafdruk + bio + schoonmaakweetjes
Februari	Asbest
Maart	Plantenbeurs
April	Plantenbeurs + composteren + zwerfvuil
Mei	Inboedelservice Opnieuw en Co + compostbakken + mulchen + afvalcijfers + FSC
Juni	Juni compostmaand + zonder is gezonder + statiegeld
Juli - augustus	Vervallen geneesmiddelen + bestrijden ongewenste beestjes + O-zon (natuurlijke verven)
September	Jaarmarkt compostmeesters + milieuvriendelijk schoolmateriaal
Oktober	Herbruikbare luiers
November	Afval verbranden + GFT-inzameling
December	Copro steenpuin

Bijlage V.2: alle artikels over vaste stoffen verschenen in de afvalkrant van Igean

Maand publicatie	Artikels
April	Natuurlijke verven + milieusparend schoonmaken + glasbollen en sluikestort + bouwafval
Juni	Composteren + frituurolie/-vet + afval voorkomen en sorteren
oktober	Tweedehandsspullen + PMD-inzameling + van afval tot groene energie

Afvalpreventie

Actie V.1: Verkoop compostvaten

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In het jaar 2007 werden 133 compostvaten verkocht. Er werd in 2007 gestart met de verkoop van compostbakken uit gerecycleerde kunststof met een inhoud van 1m³ van de firma Ekol. De verkoopprijs bedraagt 25 euro per stuk. Er zijn 63 compostbakken verkocht.</p> <p>De compostvaten en compostbakken worden op het recyclagepark verkocht. Dit werd bekend gemaakt via het gemeentelijk informatieblad en de afvalkalender 2007. Het compostvat is gratis ter plaatse af te halen of wordt thuis bezorgd.</p> <p>Op de jaarmarkt en op de wekelijkse markt op 21 juni werden een compostvat en wormenbak tentoongesteld. Wedstrijdformulieren voor deelname aan de tombola 'compostvaten' werden uitgedeeld en ingezameld op de wekelijkse markt.</p> <p>De scholen krijgen, indien gewenst, gratis een compostvat.</p>
Beoordeling	<p>Op vraag van het toenmalige gemeentebestuur van Mortsel, heeft het studie bureau Iris Consulting in september 1997 een verslag uitgebracht van haar woonbehoeften-onderzoek. Dit onderzoek moest een duidelijk inzicht verstrekken in de woonproblematiek en resulteren in een woonbeleidsplan. In het verslag wordt vermeld dat het aantal woningen steeg tussen 1981 en 1991 van 9.960 tot 10.345, wat ongeveer overeenkomt met een toename van 40 woningen per jaar. Dit betekent dat we kunnen veronderstellen dat er in 2007 in totaal 10.985 woningen aanwezig zijn.</p> <p>Uit een grafiek van het onderzoek kan afgelezen worden dat 42 % van de woningen appartementen zijn en 58 % huizen.</p> <p>Niet alle huizen hebben tuinen en sommige appartementen hebben dan weer wel een tuin. We zullen daarom bepalen dat 40 % van de woningen geen tuin hebben. Dit komt dus neer op ongeveer 6.591 woningen met tuin.</p> <p>In het uitvoeringsplan huishoudelijke stoffen 2003-2007 is er een taakstelling vooropgesteld dat in 2007 36 % van de bevolking van een GFT-gemeente actief aan preventie van alle organisch afval moet doen door bv. het composteren en het houden van kippen. Onder 'bevolking' zullen wij 'woningen' verstaan omdat de preventieve acties per woning zullen gebeuren. Er moet aldus ongeveer 2.373 woningen (36 % x 6.591) aan organische afvalpreventie doen.</p> <p>In 2001 werd de kippenactie gestart. Voor de jaren 2001, 2002, 2003, 2004 en 2005 werden in totaal aan 151 gezinnen kippen bezorgd.</p> <p>Tot op heden zijn er in totaal 2.649 compostvaten, 5 wormenbakken en 63 compostbakken verkocht</p> <p>Dit komt neer dat in de stad Mortsel reeds circa 2.717 gezinnen aan organische afvalpreventie doen. De doelstelling van 36% is behaald. De stad Mortsel doet het dus zeker niet slecht wat betreft organische afvalpreventie.</p> <p>Hierbij dient er ook nog opgemerkt te worden dat enkele gezinnen gebruik maken van composthopen.</p>
Commentaar	Er worden reeds compostvaten verkocht sinds 1989
Bijlagen	Bijlage V.1: Mortsel Info Bijlage V.3: Afvalkalender 2008

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	8761-124-48 aankoop compostvaten 879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.2: Compostmeesterwerking

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>De compostmeesters bezetten een standplaats op de wekelijkse markt (21 juni), op het recyclagepark (demonstratieplaats) (23 juni) en op de jaarmarkt (15 september).</p> <p>De compostmeesters kunnen steeds door iedereen gecontacteerd worden voor vragen of voor een afspraak vast te leggen. Hun privé-telefoonnumers en e-mailadressen zijn op de website terug te vinden.</p> <p>In de afvalkrant van Igean (juni, bijlage V2) werd de composteercursus van Igean bekend gemaakt.</p> <p>Op 7 mei 2007 werd een vergadering met de compostmeesters gepland. Bijlage V.4 omvat het verslag van de desbetreffende vergadering.</p> <p>De heer Dirk Verheyen heeft zich aangesloten bij de compostmeesters</p>
Bijlagen	Bijlage V.2: Afvalkrant Igean Bijlage V.4: Verslag vergadering compostmeesters

PLANNING	
Geplande handelingen	<p>de organisatie van een tweejaarlijkse kindercomposteervedstrijd: opmaak limerick over composteren.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Doelgroep: Mortselse kinderen van het vijfde of zesde leerjaar of kinderen van het vijfde of zesde leerjaar van een Mortselse school. - Inhoud: een limerick over composteren - Jury: duurzaamheidsambtenaar en compostmeesters

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	8761-124-48 aankoop compostvaten 879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.3: Composteren en mulching: sensibilisatie en voorbeeldfunctie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>De Mortselse scholen kunnen een éénmalige premie voor composteren krijgen. Zeven van de zeventien scholen hebben reeds die premie ontvangen. Voor het schooljaar 2006-2007 werd er een premie voor composteren aan één school toegekend. (Actie V.6)</p> <p>De compostmeesters kunnen steeds door iedereen gecontacteerd worden voor vragen of voor een afspraak vast te leggen. In 2006 werden hun privé-telefoonnumers en e-mailadressen op de website geplaatst. De compostmeesters bezetten een standplaats op de wekelijkse markt (21 juni), op het recyclagepark (demonstratieplaats) (23 juni) en op de jaarmarkt (15 september). Wedstrijdformulieren voor deelname aan de tombola 'compostvaten' werden uitgedeeld en ingezameld op de wekelijkse markt. Op de standen stonden een compostvat en wormenbak tentoon en lagen infobrochures van OVAM ter beschikking. In de brochure over composteren van OVAM werd een nota toegevoegd over compostgebruik op het openbaar domein in stad Mortsel. Eveneens werd meegedeeld dat stad Mortsel vanaf mei 2007 ook compostbakken verkoopt.</p> <p>Inwoners die een compostvat, -bak of wormenbak aankopen, krijgen bij de aankoop de nodige informatie (brochure OVAM).</p>

	<p>Op de vergadering van de compostmeesters in maart werden de compostmeesters gebriefd over het eigen gebruik van compost door de stad zodat zij dat ook konden vermelden aan de Mortselaars (bijlage V.5).</p> <p>Takken en snoeihout kan gratis naar het recyclagepark gebracht worden of kan men laten ophalen met het grof huisvuil tegen een betaling van 4 euro per m³.</p> <p>De inzameling en verwerking van groenafval afkomstig van particulieren gebeurt o.a. via het containerpark. Dit materiaal wordt integraal afgevoerd naar de vergunde composteerinstallatie van de intercommunale IGEAN waar het op een milieuhygiënische manier wordt verwerkt tot compost en mulching. Het groenafval afkomstig van gemeentelijke onderhoudswerken en het materiaal dat op afroep bij de bevolking wordt ingezameld wordt eveneens afgevoerd naar de composteerinstallatie.</p> <p>Stad Morsel gebruikt Vlaco-compost (zie actie V.23) bij de heraanleg van voet- en fietspad (berm). Bij onderhoud en nieuwe aanleg van plantsoenen wordt compost, houtschors en verhakseld hout gebruikt.</p> <p>Met de Behaagplantactie (zie actie N.2) werd gratis Vlaco gekeurd compost bedeed aan de kopers van de behaagplantpakketten. Ok op de stand van de jaarmarkt kon men desgewenst een gratis 10 kg-zak Vlacompost meenemen. Hierbij werd via een nota vermeld waar de stad compost gebruikt.</p> <p>Dat het thuiscomposteren een succes kent, kan men nagaan aan de verkoop van de compostvaten en -bakken. (Zie actie V.1)</p> <p>Opdat het te veel aan planten bij tuinliefhebbers nog zouden gebruikt worden, werd op 22 april een plantenruilbeurs georganiseerd (zie bijlage V.5). Dit werd bekend gemaakt via Morsel Info, de website, de lichtkrant en via Dubbelpunt (bijlage 6).</p> <p>In Morsel Info, de afvalkrant en de afvalkalender werd meer info over composteren gepubliceerd.</p>
Bijlagen	<p>Bijlage V.1: Morsel Info Bijlage V.2: de afvalkrant Bijlage V.3: de afvalkalender Bijlage V.4: verslag vergadering compostmeesters Bijlage V.5: Collegebeslissing plantenbeurs Bijlage V.6: Dubbelpunt</p>

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	8761-124-48 aankoop compostvaten 879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.4: Reclamedrukwerk

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Het stadsbestuur verspreidt i.s.m. de milieuraad reeds jaren een gratis sticker 'geen ongeadresseerde reclame aub'. Zowel voor deze stickers als voor de Robinsonlijst werd reclame gemaakt in de afvalkalender 2008. Volgens de Post zijn momenteel 3.306 (van de 11.677) bussen voorzien van deze stickers.</p> <p>Nieuwe inwoners krijgen gratis een sticker.</p> <p>Wanneer reclamedrukwerk wordt gepost in brievenbussen met een sticker 'geen reclamedrukwerk aub' dan moeten de desbetreffende uitgevers belastingen betalen.</p> <p>De fuiforganisator zal er voor zorgen dat de publiciteit op een milieuvriendelijke manier gebeurt. Plakken gebeurt op de aanplakzuilen. (MJP 2006)</p>

Opmerkingen	Sinds 1 januari 2002 is de belasting op de verspreiding van reclamedrukwerk gestegen van 0,25 BEF tot 0.02 euro (0,81 BEF) per exemplaar om deze vorm van reclame te ontmoedigen. In 2003 hadden 22 % brievenbussen een sticker, in 2004: 25 %, in 2005: 28 %, 2006: 29 %, 2007: 28 %.
Bijlagen	Bijlage V.3: de afvalkalender 2007

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	/
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.5: Kringloopwinkel

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	In 2007 werd er 7,2 kg herbruikbare goederen per inwoner aangevoerd. Het stadsbestuur ondersteunt de werking van de kringloopwinkel door artikels in Morstel Info en de afvalkalender te plaatsen, met affiches op te hangen, door het betalen van een tonnagevergoeding en het voorzien van een borgstelling van 125.000 euro voor de lening (aangegaan in 2005) tot de aankoop van de gebouwen van de kringloopwinkel in Mortsel.
Opmerking	In de gemeenteraad van 16 december 2003 werd de samenwerkingsovereenkomst met Opnieuw en Co afgesloten (bij MJP 2004 gevoegd). In 2004 werd er 4.8 kg herbruikbare goederen per inwoner aangevoerd, in 2005 6,2 kg, in 2006 6,9 kg.

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.6: Scholenwerking

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Er wordt een uitgebreide campagne rond afvalpreventie in de scholen uitgevoerd. Volgend aanbod rond afvalpreventie voor het schooljaar 2006-2007 werd aan de scholen per mail kenbaar gemaakt: <ul style="list-style-type: none"> - subsidies voor het pakket drankverpakking, - subsidies voor het pakket brooddozen - subsidies voor het pakket composteren, - subsidies voor het pakket MOS/Groene school, - gratis ophaling papier en karton, PMD en GFT+. Restafval moeten de scholen op eigen kosten laten afvoeren, - gratis aanbod van compostvaten, -bakken en beluchtungsstokken, - gratis aanbod van de OVAM-informatiemap 'composteren voor kinderen' voor kleuter- en basisonderwijs, - gratis stickers rond selectieve inzameling - mogelijkheid tot plaatsbezoek van de compostmeesters op afspraak, - ontlenen van herbruikbare bekertjes voor schoolfeesten e.d., - mogelijkheid tot een bezoek aan het recyclagepark of de kringloopwinkel Opnieuw en Co te Mortsel. <p>Welke scholen een subsidie hebben ontvangen kan nagelezen worden in bijlage V.7.</p> <p>De informele communicatie met de scholen (informatie over milieuzorg, ...) verloopt zo veel mogelijk via e-mail. Dit bespaart naast tijd ook papier.</p> <p>De scholen werden via mail gebriefd over milieuvriendelijk schoolmateriaal. Een artikel</p>

	over milieuvriendelijk schoolmateriaal werd gepubliceerd in Mortsel Info van september en de afvalkalender 2008.
Bijlagen	Bijlage V.7: Collegebeslissing subsidies afvalpreventie scholen 2006-2007

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu 8797-332-02 subsidie afval scholen
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.7: Project 'Herbruikbare bekers'

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	In het JOC Centraal zijn 1.000 herbruikbare kunststofbekers voor fuiven ter beschikking. Op de dienst stadswerken liggen 1.000 herbruikbare bekers voor ontlening. Er zijn in 2007 1000 extra bekers gekocht voor de dienst stadswerken De culturele dienst is in het bezit van herbruikbare bekers voor eigen gebruik. De dienst stadswerken organiseert de uitleendienst voor herbruikbare bekers. De herbruikbare bekers worden tegen een waarborg uitgeleend aan de organisatoren van culturele activiteiten, schoolfeesten, wijk- en straatfeesten, ...

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.8: Kippenactie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Wegens het gevaar van vogelgriep werd er in 2007 geen kippenactie georganiseerd

Actie V.9: Afvalpreventie en afvalrecyclage binnen de eigen diensten

Dit actiepunt is opgenomen onder 'Interne milieuzorg'.

Actie V.10: Selectieve inzameling eigen bedrijfsafvalstoffen

Dit actiepunt is opgenomen onder 'Interne milieuzorg'.

Actie V.11: Project 'Herbruikbare luiers'

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Wanneer Mortselaars een aangifte van de geboorte doen, krijgen ze een brief met informatie over het subsidiereglement herbruikbare luiers. De subsidie werd bekend gemaakt in Mortsel Info van oktober, de afvalkalender 2008 en op de website. In 2007 zijn er zes subsidies goed gekeurd.
Opmerkingen	In 2005 werd de subsidie voor herbruikbare luiers ingevoerd.
Bijlagen	Bijlage V.1: Mortsel Info Bijlage V.3: Afvalkalender 2008

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	8799 332 02 subsidie herbruikbare luier
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.12: Project 'Herbruikbare drankverpakkingen'

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Scholen kunnen een subsidie aanvragen voor het project 'herbruikbare drankverpakkingen'. Zie actie V.6.</p> <p>In de afvalkalender worden tips gegeven voor het voorkomen van verpakkingsafval. De voorbeeldfunctie van de stad wordt ook aangehaald.</p> <p>Om afval te voorkomen zal de fuiforganisator drank in herbruikbare en/of recycleerbare verpakkingen aanbieden. Dit wordt vermeld in de fuivencharter (MJP 2006).</p>
Opmerkingen	<p>In Morsel (sterk verstedelijkt gebied) kopen de mensen hun drank hoofdzakelijk aan via de grote supermarkten. Deze supermarkten zijn niet geneigd om mee te werken aan projecten rond het aanmoedigen van het gebruik van herbruikbare verpakkingen. Dit blijkt ook uit de resultaten van het project in Zonhoven. In deze landelijke gemeente wordt het project gedragen door de kleinhandel. Drankkleinhandel is vrijwel afwezig in Morsel.</p>
Bijlagen	Bijlage V.3: Afvalkalender 2007

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.13: Herbruikbare boodschappentas

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Nieuwe inwoners krijgen, indien gewenst, een herbruikbare boodschappentas. Morselaars die een regenton aankopen, krijgen losse stukken aangeboden in de herbruikbare boodschappentas.</p> <p>Op de wekelijkse markt van 21 juni werden herbruikbare boodschappentassen uitgedeeld.</p> <p>In de afvalkalender van 2008 staan er tips over voorkomen van verpakkingsafval.</p>
Bijlagen	Bijlage V.3: Afvalkalender 2007

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.14: Provinciaal overlegplatform

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Morsel neemt deel aan het provinciaal overlegplatform voor preventie en beheer van huishoudelijke afvalstoffen en laat zich binnen dit overleg vertegenwoordigen door de intercommunale IGEAN.</p>

Actie V.15: Afvalarme evenementen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In zitting van 23 november 1999 heeft de gemeenteraad reeds het 'Politierglement op het voorkomen, sorteren en verwijderen van huishoudelijk afval' goed gekeurd. In art 3.10° wordt vermeld dat bij evenementen de organisatoren, in samenspraak met de stad, moeten instaan voor de voorkoming, de selectieve inzameling en de verwijdering van de vrijgekomen afvalstoffen. De ophaal- en verwerkingskosten vallen ten laste van de organisatoren. (bijlage MJP 2006)</p>

Afvalrecyclage

Actie V.16: Opvolgen van het stedelijk afvalstoffenbeleid

RAPPORTERING																									
Uitgevoerde handelingen	<p>De scholen kunnen gratis stickers rond de selectieve inzameling verkrijgen.</p> <p>In de Mortsel Info van mei is er een artikel over de Mortselse afvalcijfers gepubliceerd.</p> <p>De nodige sensibilisatie over sorteren en recycleren is gevoerd: zie acties V.29, V.30 en IM.1.</p> <p>Een evaluatie van de afvalcijfers 2007 wordt in maart/april 2008 in het college gebracht.</p> <p>Volgende prijzen gelden voor de afvoer van afvalstoffen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Restafval groot : 1.00 euro per zak • Restafval klein : 0.65 euro per zak • PMD: 0.372 euro per zak, sinds 1 maart 0,125 euro • GFT+ 0.50 euro per zak of emmer • Tuinafval 0.75 euro per zak (0.25 euro/zak vanaf 1/3/07) • Grof huisvuil 4.00 euro per m³ (bij de huis-aan-huisophaling, sortering verplicht) • Recyclagepark gratis behalve voor steenpuin (2 euro/0.5m³, gratis tot 0.5m³). In de afvalkalender 2007 en op de website wordt dit vermeld. <p>Er is bovendien een beperkt aantal gratis restafvalzakken voor inwoners met zeer lage inkomens (via OCMW) beschikbaar. Dit werd bekend gemaakt in Mortsel info.</p> <p>De prijsaanpassing van de tuinafvalzak is goedgekeurd in de gemeenteraad van 27 februari 2007.</p> <p><u>Restafval en grof huisvuil</u></p> <p>In 2004 werd er voor het eerst in 9 jaar meer afval voor verbranding naar ISVAG afgevoerd dan het jaar ervoor. Voor 2006 zet deze tendens zich verder. In 2007 is de hoeveelheid restafval gedaald, maar de hoeveelheid grof huisvuil gestegen.</p> <p><u>De gevolgen</u></p> <p>De raad van bestuur van ISVAG heeft in oktober 2006 besloten om de jaarlijkse bijdrage van Mortsel in de werkingskosten van ISVAG te verhogen van 512.400 euro (2006) naar 532.800 euro per jaar (2006).</p> <p>Deze prijsstijging is te wijten aan de jaarlijkse indexering met 2% maar vooral aan de stijgende aanvoer van huisvuil en grof huisvuil uit Mortsel.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <thead> <tr> <th></th> <th>2007</th> <th>2006</th> <th>2005</th> <th>2004</th> <th>2003</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Restafval (ton/jaar)</td> <td>3205</td> <td>3257</td> <td>3158</td> <td>3143</td> <td>3031</td> </tr> <tr> <td>Grof huisvuil (ton/jaar)</td> <td>993</td> <td>927</td> <td>919</td> <td>838</td> <td>889</td> </tr> <tr> <td>GFT+ (ter informatie)</td> <td>579</td> <td>543</td> <td>650</td> <td>691</td> <td>788</td> </tr> </tbody> </table> <p><u>De oorzaken</u></p> <p><u>Restafval</u></p> <p>De stijgende aanvoer van restafval is vrijwel volledig te verklaren door het dalende succes van de GFT+ inzameling. De verklaring voor een lagere aanvoer van restafval en een hogere van GFT+ in 2007 is vermoedelijk de verlaagde prijs van de tuinafvalzakken.</p> <p>De GFT+ ophaling is wettelijk verplicht conform het uitvoeringsplan huishoudelijke afvalstoffen van OVAM.</p> <p>Momenteel wordt in Mortsel ongeveer 40% van het voor de huis-aan-huis ophaling</p>		2007	2006	2005	2004	2003	Restafval (ton/jaar)	3205	3257	3158	3143	3031	Grof huisvuil (ton/jaar)	993	927	919	838	889	GFT+ (ter informatie)	579	543	650	691	788
	2007	2006	2005	2004	2003																				
Restafval (ton/jaar)	3205	3257	3158	3143	3031																				
Grof huisvuil (ton/jaar)	993	927	919	838	889																				
GFT+ (ter informatie)	579	543	650	691	788																				

	<p>aangeboden GFT+ selectief ingezameld. De overige 60% van het GFT+ komt in de bruine restafvalzak terecht.</p> <p>Uiteraard is er ook het GFT+ afval dat niet wordt aangeboden voor de huis-aan-huisophaling en dat thuis gecomposteerd of aan de kippen gegeven wordt. Ongeveer 40 % van de Mortselse gezinnen doen aan thuiscomposteren of hebben kippen (zie actie V.1).</p> <p>De prijs van de restafvalzakken is al meer dan 5 jaar gelijk en er treedt een zeker gewenningseffect op. Samen met de slechte reputatie van de GFT+ zakken en problemen met de ophaling van de GFT emmer (handvaten breken af door het gebruik van te stevige betaallinten, emmer niet altijd volledig leeg, ...) zorgt dit voor een dalend rendement van de GFT+ ophaling</p> <p><u>Grof huisvuil</u> De toename van de hoeveelheid grof huisvuil valt te verklaren door het steeds toenemend bezoekersaantal van het recyclagepark en daaraan gekoppeld de steeds stijgende aanvoer van de grof huisvuilfracties.</p> <p>Verder zijn er op verschillende zaterdagen dit jaar capaciteitsproblemen geweest op het recyclagepark. Op deze zaterdagen werden meer dan 1.000 bezoekers geteld. Zij brachten zoveel afval mee dat verschillende containers vol waren voor het sluitingsuur en de overschot noodgedwongen in de perscontainer voor grof huisvuil belandde.</p> <p><u>Mogelijke oplossing</u> Vanaf maart 2008 moet het GFT+-afval aangeboden worden in een GFT-emmer of – container. Op deze recipiënten moet men jaarlijks een betaalsticker kleven. De nieuwe regeling werd reeds bekend gemaakt in ondermeer Morsel Info, via een folder dat huis aan huis bedeed werd en via internet. Er wordt een overeenkomst afgesloten met een andere ophaalfirma met wie duidelijke afspraken zijn gemaakt over het zorgvuldig ledigen van de recipiënten.</p>
Bijlagen	<p>Bijlage V.1: Morsel Info Bijlage V.3: Afvalkalender Bijlage V.8: Gemeenteraadsbeslissing prijsaanpassing tuinafvalzakken Bijlage V.9: folder ophaling GFT+</p>

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.17: Illegaal ontwijkgedrag

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Meer dan 20 beëdigde ambtenaren (meestal werklui van de groendienst en de stedelijke werf) mogen een belasting op sluikestorten vaststellen (25 of 200 euro). Deze ambtenaren voeren nu en dan gerichte acties.</p> <p>In 2007 werden 10 overtredingen vastgesteld:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 1 belasting werden spontaan betaald, – 8 belastingen moeten nog ingekohierd worden, – 1 belasting kon niet gevorderd worden <p>Er werd één bezwaar ingediend. Achteraf heeft de indiener echter via mail bekend gemaakt dat hij zijn bezwaar intrekt en zal betalen.</p> <p>In de afvalkalender 2008 werd een artikel over sluikestort, het verbranden van afval en zwerfvuil opgenomen. In de afvalkrant van Igean (juni) werd een artikel gepubliceerd over glasbollen en sluikestort. In Morsel Info van november verscheen er een artikel over sluikeverbranden.</p>

	<p>Via een meldingskaart kunnen Mortselaars een klacht of voorstel indienen over ondermeer zwerfvuil, geluidshinder, ... Deze meldingskaart werd gepubliceerd in Mortsel Info en op internet.</p> <p>Op de jaarmarkt lagen de zwerfvuilaffiches die in het kader van Fostplusproject (zie actie.20, MJP 2006) zijn opgemaakt, ter beschikking. Op het openbaar domein zijn de affiches en stickers (op straatvuilbakjes) nog steeds terug te vinden.</p> <p>In het voorjaar van 2007 werd deelgenomen aan de Zappa-actie van de provincie Antwerpen. Vier scholen hebben zich ingeschreven. (MJP 2007: bijlage V.12: collegebeslissing)</p>
Bijlagen	<p>Bijlage V.1: Mortsel Info</p> <p>Bijlage V.3: Afvalkalender 2007</p>

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	NVT
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.18: Project 'Vermindering groenafval'

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Kleine hoeveelheden tuinafval kan bij het GFT+ gesorteerd worden. Voor grotere hoeveelheden tuinafval kan gebruik gemaakt worden van composteerbare tuinafvalzakken met een inhoudsvermogen van 60 l. De tuinafvalzakken worden opgehaald van maart t.e.m. november! Vanaf 1 maart 2007 was er een prijsverlaging voor de tuinafvalzakken.(V.16).</p> <p>Takken en snoeihout dat niet met het tuinafval wordt opgehaald, kan naar het recyclagepark gebracht worden of kan thuis opgehaald worden met de maandelijkse grof huisvuilophaling. Grof huisvuil wordt enkel na telefonische reservatie opgehaald op de derde maandag van de maand.</p> <p>Het opgehaalde groenafval gaat naar de composteerplaats van IGEAN.</p> <p>Artikels over composteren en mulchen en tips over voorkomen van GFT- en tuinafval werden gepubliceerd in Mortsel Info, de afvalkrant van Igean, de afvalkalender en de brochure 'Zonder is gezonder' (zie actie V.20).</p>
Planning	Wijkverhakselen
Bijlagen	<p>Bijlage V.1: Mortsel Info</p> <p>Bijlage V.2: Afvalkrant</p> <p>Bijlage V.3: afvalkalender</p>

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.19: Bedrijfsafval.

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In Mortsel is de regeling zeer eenvoudig: enkel particuliere inwoners van Mortsel mogen huishoudelijk afval naar het recyclagepark brengen. KMO's en zelfstandige ondernemers mogen wel beroep doen op de huis-aan-huis ophaling van huishoudelijke afvalstoffen voor zover het afval dat zij aanbieden qua hoeveelheid en samenstelling vergelijkbaar is met huishoudelijk afval. Indien zij hier niet aan kunnen voldoen moeten zij beroep doen op een private ophaler naar keuze.</p> <p>In de middenstandsraad waarin alle Mortselse middenstandverenigingen zijn vertegenwoordigd, is deze regeling al regelmatig besproken.</p> <p>In de afvalkalender, die ook verdeeld wordt aan de KMO's en zelfstandige ondernemers,</p>

	wordt de specifieke regeling voor KMO, zelfstandigen en vrije beroepen vermeld. De milieudienst licht deze regeling toe aan iedereen die erom vraagt.
Bijlagen	Bijlage V.3: afvalkalender 2008

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst, middenstandsraad

Bestrijdingsmiddelen

Actie V.20: Gebruiksbeperking bestrijdingsmiddelen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Er werd een reductieplan voor bestrijdingsmiddelen conform het decreet van 21 december 2001 op de vermindering van het gebruik van bestrijdingsmiddelen door openbare besturen, opgesteld. Het eerste en tweede actieplan werden ingediend.</p> <p>De inventaris van de gebruikte bestrijdingsmiddelen is toegevoegd in bijlage V.10.</p> <p>1) Onkruidvrij houden van verharde wegen en voetpaden in de bebouwde kom:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bewoners moeten zelf onkruid wieden - In onbewoonde of onbebouwde omgevingen; beperkte hoeveelheid Zapper SC door de stad <p>2) Beheer van plantsoenen en beplanting:</p> <ul style="list-style-type: none"> - manueel onderhoud, - heraanlegging van arbeidsintensieve beplanting (voorzien van bodembedekkers en werken met 3 lagen: kruid – struik - boom), - gebruik bodembedekkers en houtschors bij nieuwe aanleg en onderhoud, <p>3) Begraafplaatsen</p> <ul style="list-style-type: none"> - gebruik van Zapper SC en Round Up Ultra, <p>4) Doelgroepen</p> <ul style="list-style-type: none"> - stadspersoneel <p>Er wordt gebruik gemaakt van een onkruidbrander en onkruidborstels voor het bestrijden van onkruid.</p> <ul style="list-style-type: none"> - bevolking <p>De brochure Zonder is gezonder (MJP 2006) kon men op de stand van de jaarmarkt van de milieudienst verkrijgen. In de brochure werd het stappenplan voor het gebruik van pesticiden in stad Mortsel toegelicht.</p> <p>Elke tweede vrijdag van de maand wordt er een biomarkt in Mortsel georganiseerd. Op de dag van het park werd een biocafé open gehouden.</p>
Bijlagen	Bijlage V.1: Mortsel Info Bijlage V.10 Inventaris bestrijdingsmiddelen

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst, Groendienst

Actie V.21: Biomarkten

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Vanaf april 2006 wordt op elke tweede vrijdag van de maand een biomarkt georganiseerd. De bekendmaking gebeurt ondermeer via de lichtkrant, de stedelijke

	website en Mortsel Info. Ook op de wekelijkse markt staan enkele biokramen (brood en groenten).
Bijlagen	Bijlage V.1: Mortsel Info

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	milieudienst

Actie V.22: Dag Van het park

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Tijdens de Dag van het Park, gecoördineerd door de dienst park Fort 4 en de groendienst, heeft de milieudienst in samenwerking met de milieudienst een biocafé georganiseerd. Op het biocafé kon men informatie verkrijgen over FSC-hout.
Bijlagen	Bijlage V.1: Mortsel Info Bijlage V.11: Collegebeslissing Dag van het Park

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Dienst Fort 4, milieudienst

Secundaire grondstoffen

Actie V.23: Gebruik compost door eigen diensten

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Bij de wegenbouw (aanleg plantstroken en plantsoenen) werden de voorwaarden van het standaardbestek 250 (o.a. voor wat betreft nuttige toepassing van afvalstoffen en gebruik van secundaire grondstoffen) nog steeds als basis genomen.</p> <p>Stad Mortsel gebruikt Vlaco-compost bij de heraanleg van voet- en fietspad (berm). In bijlage vindt u een bewijs van afname van Vlaco-compost. Bij onderhoud en nieuwe aanleg van plantsoenen wordt compost, houtschors en verhakseld hout gebruikt, bv. begraafplaats Cantincrode.</p> <p>In 2007 werd er Vlaco-compost gebruikt in de</p> <ul style="list-style-type: none"> - nieuwe aanplant van de Kerkstraat, Roderveldlaan, Kaphaanlei, kerkhof Mortsel Dorp - heraanleg Hof van Riethlaan - De Stappe, Drabstraat <p>Dit werd kenbaar gemaakt in een nota compost dat wordt toegevoegd aan de OVAM-brochures over composteren. Deze brochures lagen ter beschikking op de wekelijkse markt op 21 juni, het recyclagepark en de jaarmarkt.</p> <p>Op de jaarlijks vergadering werden de compostmeesters gebriefd waar compost wordt gebruikt zodat zij dat ook konden vermelden aan de Mortselaars (actie V.3).</p> <p>Met de Behaagplantactie (zie actie N.2) werd gratis Vlaco gekeurd compost bedeed aan de kopers van de behaagplantpakketten. Ook op de stand van de wekelijkse markt op 21 juni kon men desgewenst een gratis 10 kg-zak Vlaco-compost meenemen. Hierbij werd via een nota vermeld waar de stad compost gebruikt.</p>
Bijlagen	Bijlage V.12: bewijs afname Vlaco-compost

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	Algemene begroting betrokken dienst
Verantwoordelijke	Milieudienst, Groendienst

Actie V.24: Breekpuin

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In werkzaamheden uitgevoerd door of in opdracht van de stad wordt COPRO gekeurd steenpuin gebruikt. Voor werken uitgevoerd in opdracht van de stad worden in de bestekken hiertoe de nodige voorwaarden opgenomen.</p> <p>In 2007 is voor de heraanleg van de Kerkstraat, voor het fietspad aan de Neerhoevelaan en de aanleg van Steenovenbos Copro-steenpuin gebruikt.</p> <p>De inzameling en verwerking van recycleerbaar bouw- en sloopafval afkomstig van particulieren gebeurt via het recyclagepark.</p> <p>In Mortsel Info van februari verscheen er een artikel over steenpuin. Ook in de afvalkalender 2008 en in de Afvalkrant van april werd deze materie opgenomen.</p> <p>Wanneer inwoners een bouwvergunning aanvragen krijgen zij de brochure 'O, is dat duurzaam bouwen' van de provincie Antwerpen met een informatiefiche over de te verkrijgen subsidies en belastingvermindering mee. Bij deze brochure wordt meer informatie over steenpuin toegevoegd. Hierbij wordt de voorbeeldfunctie van de stad aangehaald (MJP 2006).</p>
Bijlagen	<p>Bijlage V.1: Mortsel Info</p> <p>Bijlage V.2: Afvalkrant</p> <p>Bijlage V.3: Afvalkalender</p>

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	Algemene begroting betrokken dienst
Verantwoordelijke	Milieudienst

Milieuverantwoord productgebruik

Actie V.25: Duurzaam geëxploiteerd hout

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In het project werkwinkel/Eco-appartementen (duurzame architectuur) werd FSC-hout gebruikt. (MJP 2007) In Mortsel Info van juni verscheen er een artikel over de Eco-appartementen.</p> <p>Brochures over FSC-hout (WWF) werden ter beschikking gelegd voor de bevolking op de jaarmarkt en de Dag van het Park. In de brochure zat een nota (MJP 2006) waarin de voorbeeldfunctie van de stad wordt uiteengezet.</p> <p>Wanneer Mortselaars een stedenbouwkundige aanvraag indienen krijgen ze een brochure over duurzaam bouwen mee. Bij de brochure werd ook de brochure over FSC-hout (WWF) met een nota over de voorbeeldfunctie toegevoegd.</p> <p>In het natuurgebied Klein Zwitserland is er een wandelleerpad aangelegd: Het Hazelwormleerpad. De wegwijzerpalen zijn gemaakt uit FSC-hout. Dit wordt aan de bevolking aangekondigd via een affiche op het infopaneel bij het startpunt (en eindpunt) van het leerpad.</p> <p>Stad Mortsel heeft in 2007 duurzaam hout gebruikt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - in het ABK: Verlaagde plafonds met lamellen op houten draagconstructie voorzien van een FSC-label (bijlage V.13) - turnhal: spanten in gelijmd gelamelleerd hout met PEFC-label en constructiehout

	<p>met PEFC-label (bijlage V.14 en V.15)</p> <p>- jeugdlokalen Van Dyckstraat: Cumaru FSC voor de terrassen (bijlage V.16)</p>
Bijlagen	<p>Bijlage V.1: Artikels Morsel Info</p> <p>Bijlage V.13: Bewijs FSC houten draagconstructie</p> <p>Bijlage V.14: Bewijs PEFC gelamelleerd hout</p> <p>Bijlage V.15: Bewijs PEFC constructiehout</p> <p>Bijlage V.16: Bewijs Cumaru FSC terrassen</p>

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.26: Kantoorartikelen

Dit actiepunt is opgenomen onder 'Interne milieuzorg'.

Actie V.27: Cateringproducten

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Voor het stadhuis wordt hoofdzakelijk drank in statiegeldverpakkingen aangekocht, met uitzondering van wijn. Vanaf 2003 wordt ook fruitsap in herbruikbare drankverpakkingen aangekocht.</p> <p>Naast het aanbod van klontjes suiker in aparte verpakking en koffiemelk in plastieken verpakking van 5 ml, worden deze nu ook aangeboden in respectievelijk een suikerstrooier en glazen flesjes. Tijdens vergaderingen op het werk met externen wordt melk en frisdrank geserveerd in statiegeldflesjes.</p> <p>Bij activiteiten van stad Morsel wordt gebruik gemaakt van herbruikbare bekere.</p> <p>Volgende producten worden aangekocht:</p> <ul style="list-style-type: none"> - witte biowijn - fairtrade koffie <p>Biologische wijn wordt geschonken op personeelsfeest en eventueel vergaderingen en recepties.</p> <p>Op de Dag van het Park hing aan het biocafé een affiche met vermelding dat de stad biowijn en drank in statiegeldverpakking aankoopt.</p> <p>In de afvalkalender 2008 dat in december 2007 huis aan huis werd bedeed, worden enkele tips gegeven ivm catering onder de titel 'Voorkomen van verpakkingsafval'. Daarnaast wordt de voorbeeldfunctie van het bestuur aangehaald. (zie bijlage V3: afvalkalender)</p> <p>In Morsel Info van juni verscheen er een artikel over statiegeld.</p> <p>Stad Morsel schenkt drank in glazen en herbruikbare bekere. Er worden dus geen wegwerpbekere gebruikt.</p> <p>Er is een uitleendienst voor herbruikbare bekere waarvan scholen, verenigingen, ... gebruik kunnen maken.</p> <p>Er is een gemeentebelasting van 125 euro/jaar voor drankautomaten en andere automaten om de plaatsing te ontmoedigen.</p>
Bijlagen	<p>Bijlage V.1: Morsel Info</p> <p>Bijlage V.3: Afvalkalender 2007</p>

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	Betrokken diensten
Verantwoordelijke	Milieudienst Secretariaat

Actie V.28: Schoonmaakmiddelen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Stad Mortsel koopt ecologische schoonmaakmiddelen aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - afwastabletten van Ecover - glas- en interieurreiniger van Ecover - WC-reiniger van Ecover <p>Daarnaast gebruikt het schoonmaakpersoneel microvezeldoeken en doseerdoppen. Bleekwater en ammoniak worden niet meer gebruikt. Dit wordt bekend gemaakt via de website van stad Mortsel.</p> <p>In Mortsel Info van januari en in de afvalkrant van Igean van april werd een artikel over ecologisch schoonmaken gepubliceerd.</p> <p>Er wordt gebruik gemaakt van een onkruidbrander en onkruidborstels voor het bestrijden van onkruid.</p> <p>Op de jaarmarkt stond de milieudienst met verschillende brochures, ondermeer de brochure 'Zonder is gezonder', opgemaakt door stad Mortsel (MJP 2007). Hierin worden tips gegeven om het voetpad op een duurzame wijze te onderhouden.</p>
Bijlagen	Bijlage V.1: Mortsel Info Bijlage V.2: Afvalkrant

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	Betrokken diensten
Verantwoordelijke	Milieudienst Secretariaat

Sensibilisatie

Actie V.29 : Passieve sensibilisatie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>BINNEN DE EIGEN DIENSTEN</p> <p>Het personeelsblad Dubbelpunt, nota's en het mailverkeer wordt gebruikt om de eigen diensten te sensibiliseren. Dubbelpunt wordt verspreid onder het stadspersoneel, het personeel van v.z.w. Sport, het personeel van politiezone MINOS, het onderwijzend personeel van de stadsscholen en alle gepensioneerde personeelsleden. Het volgende werd gepubliceerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - maart: een oproep om hondenpoepzakjes te gebruiken - april: de plantenbeurs en de verkoop van compostbakken - mei: Dag van het Park <p>Via mail werd de selectieve inzameling (GFT, restafval, papier, PMD, cartridges) , het dubbelzijdig kopiëren en het gebruik van kladpapier aangemoedigd.</p> <p>Sedert 2004 wordt elk jaar een CD met alle verslagen en rapporten gemaakt. Deze CD's worden ter beschikking gesteld aan de raadsleden en vanaf 2006 aan de diverse diensten.</p>

De milieudienst valt onder de technische dienst. Door mondelinge contacten en via de afdelingsvergaderingen worden de collega's aangemoedigd om FSC-hout, COPRO-steenpuin en ecologische schoonmaakmiddelen aan te kopen, pesticidengebruik te reduceren en compost te gebruiken.

Vanaf 2008 kunnen de personeelsleden en het bestuur het extranet raadplegen waarop interne informatie te vinden is zoals verslagen, nota's, ...

NAAR BUITEN UIT

De mogelijke sensibilisatiekanalen zijn:

- het gemeentelijk infoblad Mortsel Info (bijlage V.1)
- de afvalkrant van Igean (bijlage V.2)
- de afvalkalender (bijlage V.3)
- de streekkrant 't Periodiekske
- eigen brochures
- brochures van andere instanties waaraan al dan niet een nota met vermelding van de voorbeeldfunctie van stad Mortsel wordt toegevoegd.
- de website: www.mortsel.be
- de lichtkrant

Afvalstoffen

Afvalpreventie

Het volgende werd gepubliceerd:

- in Mortsel Info (oktober): herbruikbare luiers, composteren
- in de afvalkrant van Igean (april): composteren (juni)
- in de afvalkalender: tips over preventie van papier en kartonafval met vermelding van de anti-reclamestickers, verpakkingsafval, keukenafval, tuinafval, voorbeeldfunctie, composteren

De folder over herbruikbare luiers (PIH), de brochure afvalarm winkelen en de afvalkalender liggen voor de bevolking ter beschikking op de technische dienst en de infodienst.

Wanneer Mortselers een aangifte van de geboorte doen, krijgen ze een brief met informatie over het subsidiereglement herbruikbare luiers.

Sorteren en recyclen van afval

Het volgende werd gepubliceerd:

- In Mortsel Info: recyclage kerstbomen (jan.), asbest (febr.), composteren (april), inboedelservice Opnieuw en Co (mei), compostbakken (mei), mulchen (mei), juni compostmaand (juni), statiegeld (juni), geneesmiddelen (juli-augustus), GFT+-inzameling (november), Copro-steenpuin (december).
- In de afvalkrant van Igean: frituurolie/-vet (juni), bouwafval (april), composteren (juni), tweedehandsspullen (oktober), PMD (oktober)
- In de afvalkalender: sorteren, composteren, opnieuw en co, afvalcijfers, voorbeeldfunctie, sluikestorten, Copro-steenpuin

Brochures over composteren liggen voor de bevolking ter beschikking op de technische dienst, het recyclagepark en de infodienst. Deze brochure wordt aangevuld met een nota met vermelding van compostgebruik door en in stad Mortsel (bijlage MJP 2004).

In Mortsel Info wordt kenbaar gemaakt hoe men grof huisvuil kan laten ophalen.

Milieuvriendelijk productgebruik

Duurzaam kantoormateriaal

De scholen werden via mail gebriefd over milieuvriendelijk schoolmateriaal. Een artikel over milieuvriendelijk schoolmateriaal werd gepubliceerd in Mortsel Info van september en de afvalkalender 2008.

Duurzaam geëxploiteerd hout

In het natuurgebied Klein Zwitserland is er een wandelleerpad aangelegd: Het Hazelwormleerpad. De wegwijzerpalen zijn gemaakt uit FSC-hout. Dit wordt aan de bevolking aangekondigd via een affiche op het infopaneel bij het startpunt (en eindpunt) van het leerpad.

In Mortsel Info werd het volgende gepubliceerd: FSC (mei), Eco-appartementen duurzaam bouwen (juni)

Folders over FSC (WWF) en brochures over duurzaam bouwen, subsidies en belastingvermindering (VIBE) liggen voor de bevolking ter beschikking op de technische dienst en de infodienst. Deze brochure/folder wordt aangevuld met een nota met vermelding van gebruik van FSC-hout door en in stad Mortsel (zie MJP 2006).

Breekpuin

Er werd een artikel over breekpuin gepubliceerd in de Mortsel info van december, in de afvalkrant van april en in de afvalkalender 2008.

Brochures over duurzaam bouwen (VIBE) liggen voor de bevolking ter beschikking op de technische dienst en de infodienst. Deze brochure wordt aangevuld met een nota met vermelding van gebruik van Copro-gekeurd steenpuin door en in stad Mortsel

Composter en mulching: actie V3

Milieuvriendelijke schoonmaakmiddelen

Een artikel over milieuvriendelijk schoonmaken werd in Mortsel Info van januari en in de afvalkrant van Igean (april) gepubliceerd. Op de stedelijke website wordt de voorbeeldfunctie aangehaald.

Natuurlijke verven

Een artikel over natuurlijke verven werd in de afvalkrant van Igean (april) gepubliceerd.

Pesticiden

Het volgende werd in de Mortsel Info gepubliceerd:

- Zonder is gezonder (juni)
- biomarkt en biologische landbouw (januari),
- dag van het park (biocafé) (mei)

De brochure 'Zonder is gezonder' (MJP 2007), opgemaakt door de stad Mortsel, en folders over pesticiden (Vlaamse overheid) liggen voor de bevolking ter beschikking op de technische dienst en de infodienst.

	<p><u>Cateringproducten</u></p> <p>In de afvalkalender 2008 dat in december 2007 huis aan huis werd bedeed. Onder de titel 'Voorkomen van verpakingsafval' worden enkele tips gegeven ivm catering. Daarnaast wordt de voorbeeldfunctie van het bestuur aangehaald.</p> <p>In Mortsel Info van juni werd een artikel over statiegeld gepubliceerd.</p> <p>KMO, zelfstandigen en vrije beroepen</p> <p>In de afvalkalender worden de gemeentelijke inzamelkanalen voor KMO's en zelfstandigen vermeld.</p>
Bijlagen	<p>Bijlage V.1: Mortsel Info Bijlage V.2: de afvalkrant Bijlage V.3: de afvalkalender</p>

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie V.30 : Actieve sensibilisatie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>BINNEN DE EIGEN DIENSTEN</p> <p>Zie actie IM1.</p> <p>NAAR BUITEN UIT</p> <p>Afvalstoffen</p> <p>Op de wekelijkse markt van 21 juni werden herbruikbare boodschappentassen uitgedeeld.</p> <p>Mortsel geeft een subsidie voor herbruikbare luiers. Wanneer Mortselaars een aangifte van de geboorte doen, krijgen ze de premiebon mee..</p> <p>Er worden subsidies aan scholen gegeven die deelnemen aan het project 'Milieuzorg op school (MOS), die composteren en die het gebruik van herbruikbare drankverpakkingen en brooddozen aanmoedigen.</p> <p>Er is een uitleendienst voor herbruikbare bekertjes waarvan scholen, verenigingen, ... gebruik kunnen maken.</p> <p>Compostmeesters stonden op een wekelijkse markt en op het recyclagepark in juni en op de jaarmarkt om eventuele vragen van de bezoekers te beantwoorden. De compostmeesters waren ingelicht over het gebruik van compost op openbaar domein zodat ze dit konden aanhalen.</p> <p>Er bestaat een Mortselse belasting op sluikstorten (actie V.18).</p> <p>Milieuverantwoord productgebruik: actieve sensibilisatie voor minstens 1 product</p> <p><u>Bestrijdingsmiddelen, onkruidbestrijding:</u></p> <p>De brochure 'Zonder is gezonder', opgemaakt door stad Mortsel, kon men verkrijgen aan de stand van de milieudienst op de jaarmarkt.</p>

Duurzaam geëxploiteerd hout: (zie actie V.25)

Brochures over FSC-hout (WWF) werden ter beschikking gelegd voor de bevolking in het biocafé op de Dag van het Park. In de brochure zat een nota (MJP 2006) waarin de voorbeeldfunctie van de stad wordt uiteengezet.

In het natuurgebied Klein Zwitserland is er een wandelleerpad aangelegd: Het Hazelwormleerpad. De wegwijzerpalen zijn gemaakt uit FSC-hout. Dit wordt aan de bevolking aangekondigd via een affiche op het infopaneel bij het startpunt (en eindpunt) van het pad.

Compost (zie actie V.3)

De Mortselse scholen kunnen een éénmalige premie voor composteren krijgen. Zeven van de zeventien scholen hebben reeds die premie ontvangen. Voor het schooljaar 2006-2007 werd er één premie voor composteren toegekend.

Op een wekelijkse markt en het recyclagepark (in juni) en op de jaarmarkt (in september) bezetten de compostmeesters een standje. Op de stand stonden een compostvat en wormenbak tentoon en lagen infobrochures van OVAM te beschikking. In de brochure over composteren van OVAM werd een nota toegevoegd over compostgebruik op het openbaar domein in stad Morsel. Eveneens werd bekend gemaakt dat de stad compostbakken verkoopt. Wedstrijdformulieren voor de tombola 'Compostvaten' werden in juni uitgedeeld en ingezameld.

Op de vergadering van de compostmeesters in maart werden de compostmeesters gebriefd over het eigen gebruik van compost door de stad zodat zij dat ook konden vermelden aan de Mortselaars.

Met de Behaagplantactie werd gratis Vlaco gekeurd compost bedeed aan de kopers van de behaagplantpakketten. Ook op de stand van de compostmeesters op de wekelijkse markt in juni kon men desgewenst een gratis 10 kg-zak Vlacocompost meenemen

Opdat het te veel aan planten bij tuinliefhebbers nog zouden gebruikt worden, werd op zondag 22 april een plantenruilbeurs georganiseerd.

Biologische landbouwproducten

Biologische wijn wordt geschonken op personeelsfeest en eventueel vergaderingen en recepties.

Elke tweede vrijdag van de maand wordt er een biomarkt georganiseerd. Op de Dag van het park was er een biocafé.

Op het biocafé van de Dag van het Park hing aan de stand van de milieudienst een affiche met vermelding dat de stad biowijn aankoopt.

Cateringproducten

Er is een uitleendienst voor herbruikbare bekertjes waarvan scholen, verenigingen, ... gebruik kunnen maken.

Tijdens vergaderingen op het werk met externen wordt melk en frisdrank geserveerd in statiegeldflesjes.

Er is een gemeentebelasting van 125 euro/jaar voor drankautomaten en andere automaten om de plaatsing te ontmoedigen.

Zie ook: Biologische landbouwproducten

	<u>Bouw- en onderhoudsmaterialen</u> Een nota over steenpuin en natuurlijke verven, toegevoegd aan de brochure duurzaam bouwen van Vibe, lag ter beschikking op de jaarmarkt.
--	--

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

INTERNE MILIEUZORG

Uitvoering gemeentelijk milieubeleidsplan 2000-2007

Hoofdstuk krijtlijnen voor een duurzaam gemeentelijk beleid : pagina 55 t.e.m. 57

Actie IM.1: Intern milieuzorgsysteem

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Het personeelsblad Dubbelpunt (bijlage IM.1), nota's en het mailverkeer wordt gebruikt om de eigen diensten te sensibiliseren. Dubbelpunt wordt verspreid onder het stadspersoneel, het personeel van v.z.w. Sport, het personeel van politiezone MINOS, het onderwijzend personeel van de stadsscholen en alle gepensioneerde personeelsleden. Het volgende werd gepubliceerd:</p> <ul style="list-style-type: none">- februari: filmvoorstelling 'An Inconvenient Truth' met debat, een artikel over lichthinder en een uitnodiging voor een nachtwandeling op de Nacht van de Duisternis.- maart: een oproep om hondenpoepzakjes te gebruiken- april: de campagne Ik Kyoto, de plantenbeurs en de verkoop van compostbakken- mei: Dag van het Park <p>Vanaf 2008 kunnen de personeelsleden en het bestuur het extranet raadplegen waarop interne informatie te vinden is zoals verslagen, nota's, ...</p> <p>VASTE STOFFEN</p> <p><u>Afval</u></p> <p>Papier, KGA, toners en printercartridges, PMD, GFT+ en glas worden selectief ingezameld.</p> <p>Bij alle bureaus staat een papierbak en bij elk gebouw een papiercontainer die wekelijks wordt geleidigd door de firma Van Gansewinkel.</p> <p>In elk gebouw staat minstens 1 milieubox voor KGA die op regelmatige basis door de werf wordt leeggemaakt. Het KGA wordt naar het recyclagepark gebracht (geen afzonderlijke cijfers beschikbaar). De toners en printercartridges worden via de firma Tomson recycling uit Oosterzele ingezameld voor hergebruik.</p> <p>Voor PMD en GFT+ zijn er containers en afzonderlijke inzamelrecipiënten bij alle grote gebouwen. Het GFT+ en PMD wordt bij de gewone huis-aan-huis inzameling van deze fracties meegenomen (geen afzonderlijke cijfers beschikbaar).</p> <p>Glas wordt opgehaald door de werf (stadhuis) en naar het recyclagepark afgevoerd of in de glascontainers gedeponeerd (geen afzonderlijke cijfers beschikbaar).</p> <p>Bij alle grote gebouwen zijn er restafvalcontainers. Het restafval wordt bij de gewone huis-aan-huis inzameling van deze fractie meegenomen (geen afzonderlijke cijfers beschikbaar).</p> <p>Het recyclagepark en de werf zijn op dezelfde locatie gelegen. Alle afval van de werf wordt via het recyclagepark afgevoerd (geen afzonderlijke cijfers beschikbaar)</p> <p>Het afval van de eigen diensten wordt dus vrijwel geheel mee opgenomen onder huishoudelijke afvalstoffen bij de jaarlijkse OVAM-inventarisatie.</p> <p>Via mail worden de personeelsleden gevraagd om hun afval te sorteren. Zij werden eveneens aangemoedigd via mail om kladpapier te hergebruiken of in te zamelen zodat er blocnotes kunnen gemaakt worden.</p>

Via Dubbelpunt, het personeelsblad, werden de personeelsleden ingelicht over het gebruik van hondenpoepzakjes, verkoop van compostbakken en de plantenbeurs.

Voor twee stedelijke scholen werden in totaal 500 eetborden aangekocht voor de schoolfeesten opdat ze geen wegwerpborden zouden gebruiken.

Kantoormateriaal

De administratieve diensten en de scholen maken gebruik van TCF kringlooppapier (50% postconsumer en 50% pré consumervezels, Motif Recycled Plus) met Blauer Engellogo.

De kopieermachines kunnen recto-verso kopiëren. Het is ook mogelijk om met deze toestellen pdf's te versturen naar de PC. De milieudienst maakt hier al gebruik van door het MJP volledig digitaal te kunnen versturen. De nodige instructies werden aan het personeel gegeven.

Voor de interne post wordt er gebruik gemaakt van doorgeefenveloppes.

Mortsel Info wordt gedrukt op recyclagepapier (sinds mei 2003).

Sommigen produceren meer kladpapier dan dat ze kunnen gebruiken. Het kladpapier dat niet gebruikt wordt, wordt ingezameld. Het kladpapier wordt in A5-formaat gesneden en gelijmd tot blocnotes.

Wanneer er te veel brochures, ... door een afzender worden verstuurd, worden deze telefonisch gecontacteerd om dit in de toekomst te vermijden.

Er worden zo veel mogelijk interne formulieren op het intern netwerk geplaatst. In 2007 is er een extranet gekomen: personeelsleden kunnen op eender welke PC met hun eigen code een website met intern nieuws en activiteiten van stad Mortsel raadplegen.

De toners en inktpatronen voor hergebruik worden apart ingezameld.

catering

Voor het stadhuis wordt hoofdzakelijk drank in statiegeldverpakkingen aangekocht, met uitzondering van wijn. Vanaf 2003 wordt nu ook fruitsap in herbruikbare drankverpakkingen aangekocht.

Naast het aanbod van klontjes suiker in aparte verpakking en koffiemelk in plastieken verpakking van 5 ml, worden deze nu ook aangeboden in respectievelijk een suikerstrooier en glazen flesjes.

Bij activiteiten van stad Mortsel wordt gebruik gemaakt van herbruikbare bekens.

Volgende producten worden inmiddels aangekocht:

- witte biowijn
- fairtrade koffie

Biologische wijn wordt geschonken op personeelsfeest en eventueel vergaderingen en recepties.

De Dag van het Park (met biocafé) werd aangekondigd in de personeelsblad.

Voor twee stedelijke scholen werden in totaal 500 eetborden aangekocht voor de schoolfeesten opdat ze geen wegwerpborden zouden gebruiken.

Schoonmaakmiddelen

Stad Mortsel koopt ecologische schoonmaakmiddelen aan:

- afwastabletten van Ecover
- glas- en interieurreiniger van Ecover
- WC-reiniger van Ecover

Daarnaast gebruikt het schoonmaakpersoneel microvezeldoeken en doseerdoppen.

Bleekwater en ammoniak worden niet meer gebruikt.

Dit wordt bekend gemaakt via de website van stad Mortsel.

Andere

- reductie bestrijdingsmiddelen
- gebruik van compost op openbare terreinen, FSC-hout, steenpuin
- het houden van kippen door de technische dienst

ENERGIE

- opvolgen energieboekhouding
- opmaak energie-audit HVAC voor het reduct van Fort 4 (Actie E.1)
- PV-panelen voor de technische dienst werden eind 2007 besteld.
- Op het stadhuis warmt een zonneboiler het water voor de fietsersdouche op. Alle douches van de stad zijn voorzien van spaardouchekoppen.
- Er worden enkel afwasmachines met A-label, kopieertoestellen met Energy Star-label en TFT-schermen aangekocht. In 2007 werden 5 koelkasten met A+-label aangekocht. (bijlage IM.2)
- Mortsel nam in 2007 deel aan de dikketruëndag. (Actie E.1).
- De filmvoorstelling An Inconvenient Truth met debat werd in het voorjaar 2007 georganiseerd. Actie E.3.

Overzicht uitgevoerde werken in 2007 (Actie E.1):

- q Plaatsing van 120 thermostaatkranen en 2 frequentiegestuurde circulatiepompen met pompsturing bij het ABK (academie beeldende kunst)
- q Plaatsen van vloerisolatie voor het schildersatelier ABK
- q Vernieuwen van de stookplaats van de Lieven Gevaertschool (overschakelen van stookolie naar een condenserende ketel op aardgas met 60% subsidie van AGION en een premie van Eandis)
- q Aanbrengen dakisolatie bij ontspanningslokalen aan de Mayerlei
- q Bouw van een energiezuinige turnhal naast de sporthal (isolatiepeil K30, condenserende gasketel voor verwarming en SWW, balansventilatie met warmteterugwinning voor kleedkamers, energiezuinige verlichting met subsidiëring door Eandis)

WATER

- Bij vernieuwing van toiletten wordt er gekozen voor waterzuinige toiletten en kranen met drukknop. Op de technische dienst zijn de WC's aangesloten op een regenwaterput en zijn er watervrije urinoirs.
- Voor de bouw van de nieuwe turnhal naast sporthal Den Drab, Drabstraat 47 is een wateraudit uitgevoerd. (Actie W.4)
- Bij de vernieuwing van de speelplaats voor het GTI, Dieseghemlei 60, werd voldoende buffering en infiltratie van regenwater voorzien. Er werd ook een regenwaterput voor hergebruik van het dakwater van de omliggende gebouwen voorzien onder de nieuwe speelplaats.(Actie W.4)

	<p>BODEM</p> <p>Oude stookolietanks werden verwijderd.</p> <p>HINDER</p> <p>In het personeelsblad werd een artikel over lichthinder met vermelding van een nachtwandeling tijdens de Nacht van de Duisternis gepubliceerd.</p> <p>NATUURLIJKE ENTITEITEN</p> <p>In het bouwproject Antwerpsestraat werd een groendak voorzien. (MJP 2007)</p> <p>MOBILITEIT</p> <ul style="list-style-type: none"> - een stap- en fietsvergoeding voor het personeel (Actie M.3) - derde betalende regeling en andere tegemoetkomingen in de reiskosten voor het openbaar vervoer (Actie M.3) - In 2007 nam stad Morsel deel aan de campagne Ik Kyoto van Bond Beter Leefmilieu. Deze activiteit startte met een gratis ontbijt voor de duurzame pendelaars (Actie M.2) - dienstfietsen voor het personeel, o.a. elektrische fiets die in 2007 werd aangekocht (Actie M.3) - Bij aankoop van elke nieuwe wagen wordt de euro-norm en het CO2-label in het lastenboek opgenomen. (Actie M.3). Indien mogelijk wordt er gekozen voor voertuigen met LPG. - Indien mogelijk verplaatst het personeel zich met de fiets of het openbaar vervoer naar studiedagen.
Bijlagen	Bijlage IM.1: Dubbelpunt Bijlage IM.2: Bestelbon aankoop koelkasten

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	NVT
Verantwoordelijke	Milieudienst

WATER (niveau 2)

Uitvoering gemeentelijk milieubeleidsplan 2000-2007

Hoofdstuk milieuverstoring in de hydrologische cyclus : pagina 24 t.e.m. 27
 Hoofdstuk duurzaam omgaan met water : pagina 68-69

Actie W.1: Duurzaam lokaal waterplan

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Mortsel behoort tot het waterschap Het Schijn (deelbekken nr 04-06 Boven Schijn) en het waterschap De Beneden Vliet (deelbekken nr 04-07 Beneden Vliet). De provinciale dienst waterbeleid Antwerpen staat in voor de opmaak van de duurzame lokale waterplannen voor deze 2 deelbekkens in samenwerking met alle betrokken besturen en conform de code van goede praktijk voor de opmaak van duurzame lokale waterplannen.</p> <p style="text-align: center;">Stand van zaken</p> <p>Boven Schijn Startvergadering: 28/10/02 Interview: 27/1/03 Goedkeuring projectorganisatie: 14/4/03 Vergadering discussienota: 17/12/03 Goedkeuring doelstellingennota: 31/1/05 Adviesperiode ontwerp actieplan: 9/12/2005 t.e.m. 7/2/2006 Goedkeuring actieplan: 20/3/2006</p> <p>Beneden Vliet Startvergadering: 24/6/03 Interview: 27/1/03 Goedkeuring projectorganisatie: 17/11/03 Vergadering discussienota: 23/2/05 Goedkeuring doelstellingennota: 21/03/2005 Adviesperiode ontwerp actieplan: 9/12/2005 t.e.m. 7/2/2006 Goedkeuring actieplan: 20/3/2006</p> <p>Inmiddels werden de duurzame lokale waterplannen als basis gebruikt voor de opmaak van de ontwerp deelbekkenbeheersplannen. Het openbare onderzoek van de ontwerp deelbekkenbeheersplannen werd aangekondigd in het gemeentelijk informatieblad Mortsel Info van februari 2007 (bijlage bij dit MJP) en is inmiddels afgelopen. De deelbekkenbeheersplannen zijn tot op heden nog niet definitief vastgesteld (stand van zaken 1/1/08)</p> <p>Uitvoering actieplan In 2007 is de Kaphaanloop, een zijgracht van de Koude Beek, voor het grootste deel geruimd (actie DB 04 06 20 van het duurzaam lokaal waterplan Boven Schijn). Een klein gedeelte moet nog worden uitgevoerd.</p> <p>Een deel van het drainagewater van spoorlijn 25 (Antwerpen – Brussel) zal wordt overgepompt naar de buitenvijver van Fort 4 om het waterpeil te verhogen en te stabiliseren (actie DB 04 06 49 van het duurzaam lokaal waterplan Boven Schijn)</p>
Bijlagen	Bijlage W.1: artikel openbaar onderzoek deelbekkenbeheerplannen

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie W.2: Beheer openbare riolering

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Vanaf 1 augustus 2005 staat Ri Ant (samenwerkingsverband tussen Antwerpse Waterwerken AWW en Aquafin NV) in voor het beheer en de verdere uitbouw van de openbare riolering in Mortsel. De financiering gebeurt via een gemeentelijke saneringsbijdrage van 0.30€/m³ drinkwater bij de drinkwaterfactuur. De resultaten van de enquête rioleringsbeheer werden gepubliceerd in Mortsel info van april 2007 als <u>bijlage</u> bij dit MJP.</p> <p>In 2007 werd de heraanleg van de Kerkstraat en de J Van Arteveldestraat afgewerkt. Er is een verbeterd gescheiden rioleringsstelsel aangelegd. Er werden geen nieuwe rioleringsprojecten uitgevoerd. De projecten Wolschaerderveldenstraat, Liersesteenweg N10 en J Hermanslei werden verder voorbereid.</p> <p><u>Herziening TRP Struisbeek</u> De herberekening wordt verder gezet op basis van het feit dat er binnen het nog op te stellen Ruimtelijk Uitvoeringsplan Oude God de nodige ruimte wordt voorzien om op termijn 5.000 m³ regenwater tijdelijk te kunnen bergen (buffer-infiltratievoorziening)</p> <p><u>Herziening TRP Schijnpoot</u> De startnota is voltooid. De herberekening is in uitvoering.</p> <p><u>Zoneringsplan riolering</u> De gemeenteraad heeft op 18/9/07 het ontwerp van zoneringsplan goedgekeurd en aan VMM overgemaakt.</p>
Bijlagen	Bijlage W.2: goedkeuringsbesluit gemeenteraad ontwerp zoneringsplan riolering Bijlage W.3: artikel resultaten enquête rioleringsbeheer

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	De opmaak van het TRP Struisbeek is reeds vastgelegd in de begroting van 2004 De opmaak van het TRP Schijnpoot zal worden gefinancierd door Ri Ant
Verantwoordelijke	Hoofd technische dienst, stedenbouwkundige, milieudienst

Actie W.3: Subsidiereglementen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>De stad Mortsel is in zijn geheel gelegen in zuiveringszone A. Er zijn geen vismigriatieknelpunten, geen baangrachten en geen erosieproblemen. In de definitieve evaluatie van het MJP 2004 werd vrijstelling verleend voor de opmaak van een subsidiereglement voor de aanleg van IBA-systemen.</p> <p>De stad Mortsel beschikt over een subsidiereglement op de aanleg van hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen en groendaken. Dit reglement werd aangepast en door de gemeenteraad goedgekeurd op 27/2/2007 Dit reglement is als <u>bijlage</u> bij dit verslag gevoegd. In 2007 werden slechts 2 subsidies toegekend voor het hergebruik van regenwater in uitvoering van dit reglement.</p> <p>Het stadsbestuur verkoopt gesubsidieerde regenwatertonnen. Het gemeenteraadsbesluit waarbij de verkoopprijzen werd vastgesteld werd ingediend bij het MJP 2004. Er worden 2 types verkocht ('design' regenwaterton merk Orso 400 liter inhoud en een 'gewone' regenwaterton 300 liter) aan resp. 120 en 50 € per stuk. Deze tonnen worden tentoongesteld op de technische dienst en op de jaarmarkt en de biomarkten. In 2007 werden 21 designregenwatertonnen en 4 gewone regenwatertonnen verkocht.</p> <p>Op de technische dienst, bij het woonloket en bij de informatiedienst krijgen geïnteresseerden en kandidaat-bouwers de stedelijke informatiebrochure rond hergebruik en infiltratie van regenwater. Op de technische dienst wordt de VMM 'Waterwegwijzer</p>

	<p>voor architecten' bedeed en kan een toelichting bij onze demonstratie-installatie rond hergebruik van regenwater worden gegeven. De informatiebrochure versie 2007 bevindt zich als <u>bijlage</u> bij dit MJP.</p> <p>In het gemeentelijk informatieblad Mortsel-Info verschenen in april en november 2007 verschillende artikels rond de verkoop van regenwatertonnen en de subsidies voor hergebruik en infiltratie van regenwater en de aanleg van een groen dak.</p> <p>In Mortsel info van juni 2007 verscheen een artikel rond de voorbeeldfunctie van het stadsbestuur op dit vlak.</p> <p>Op de website www.mortsel.be wordt ook informatie over de subsidies voor hergebruik en infiltratie van regenwater vermeld.</p>
Bijlagen	<p>Bijlage W.4: nieuw subsidiereglement op de aanleg van hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen en groendaken versie 27/2/2007</p> <p>Bijlage W.5: informatiebrochure subsidies versie 2007</p> <p>Bijlage W.6: Artikels Mortel Info</p> <p>Bijlage W.7: subsidie-aanvragen plaatsing regenwaterinstallaties</p>

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	<p>879-124-48 sensibilisering milieu</p> <p>8795-332-02 reglement duurzaam bouwen</p> <p>877/124-03 aankoop regenwatertonnen</p>
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie W.4: Duurzaam watergebruik bij de stedelijke gebouwen

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Voor de bouw van de nieuwe turnhal naast sporthal Den Drab, Drabstraat 47 is een wateraudit als <u>bijlage</u> bij dit MJP gevoegd.</p> <p>Bij de vernieuwing van de speelplaats voor het GTI, Dieseghemlei 60, werd voldoende buffering en infiltratie van regenwater voorzien. Er werd ook een regenwaterput voor hergebruik van het dakwater van de omliggende gebouwen voorzien onder de nieuwe speelplaats.</p>
Bijlagen	Bijlage W.8: wateraudit nieuwe turnhal De Sterre

Actie W.5: Vergunningenbeleid

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>De watertoets wordt toegepast bij de beoordeling van bouw-, milieu- en verkavelingsvergunningen.</p> <p>Gebruik van de aanstijpt water, voorzien in het kader van de nieuwe gewestelijke bouwverordening inzake hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen, buffervoorzieningen en gescheiden lozing van afvalwater en hemelwater van 1/10/2004.</p> <p>Aanvragen voor verkavelingsvergunningen met wegenis- en rioleringswerken worden ter advies aan Ri Ant voorgelegd (nazicht toepassing code van goede praktijk en conformiteit met TRP en eisen van de waterloopbeheerder).</p>

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	NVT
Verantwoordelijke	Stedenbouwkundige, milieuambtenaar

Actie W.6: Waterbodem

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Mortsel telt één waterloop klasse 3 (Fortloop) en slechts enkele korte niet geklasseerde waterlopen en enkele parkvijvers.</p> <p>In 2007 werd een deel van de Kaphaanloop geruimd. Er werd op voorhand een analyserapport van het slib opgemaakt door het PIH. Dit rapport is als <u>bijlage</u> bij dit verslag gevoegd. Het geruimde slib werd door de erkende aannemer volledig naar een daartoe vergunde verwerker afgevoerd.</p> <p>Voor wat betreft de Fortloop heeft ons bestuur een aantal jaren geleden de volledige oeverstrook (5m aan elke zijde van de waterloop) aangekocht en aangeplant met streekeigen bosgoed. Hierdoor is er veel minder onderhoud nodig (minder kruidgroei, minder erosie).</p>
Bijlagen	Bijlage W.9: analyserapport slib Kaphaanloop
ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	8791-124-06 : 5.000 euro
Verantwoordelijke	Stedenbouwkundige, milieuambtenaar

MOBILITEIT (niveau 1)

Uitvoering gemeentelijk milieubeleidsplan 2000-2007

Actie LU.1.a1 t.e.m. actie LU.1.a5 : pagina 31
 Actie LU.1.i1 t.e.m. actie LU.1.i4 : pagina 31-32

Actie M.1: Toetsing mobiliteitsbeleid/milieubeleid

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Mortsel heeft sinds 10 juni 2003 een conform verklaard mobiliteitsplan. De evaluatie van het mobiliteitsplan in het kader van de mobiliteitsconvenant (incl. milieutoets) heeft tot op heden nog niet plaatsgevonden. De ingevulde fiches 1 en 2 bevinden zich als <u>bijlage</u> bij dit MJP</p> <p><u>Integratie</u> De bevoegdheden milieu en mobiliteit vallen beide onder dezelfde schepen (Bob De Richter) Milieuambtenaar, duurzaamheidsambtenaar en mobiliteitsambtenaar maken deel uit van de technische dienst en staan op die manier in contact met elkaar.</p> <p><u>Milieubeleid/mobiliteitsbeleid</u> Het mobiliteitsplan is gericht op duurzame mobiliteit en een leefbare stedelijke omgeving:</p> <ul style="list-style-type: none"> q Realisatie van het voorstedelijk knooppunt openbaar vervoer (trein/tram/bus) thv het station Oude God, gekoppeld aan een verdere uitbouw en optimalisering van het openbaar vervoer in Mortsel en omgeving. q Uitbouw fietsvoorzieningen q Leefbaarheid langs de gewestwegen verhogen door herinrichtingsprojecten met vrijliggende fietspaden en verbrede aangepaste voetpaden. q Vrijwaring en versterking van de resterende open en groene ruimten (o.a. vallei Koude Beek, groene vinger Gasthuishoeven/fort 3/luchthaven, fort 4 en omgeving, terreinen Oude God)
Bijlagen	Bijlage M.1: ingevulde fiche 1 en 2 mobiliteit

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	Algemeen krediet wegenwerken
Verantwoordelijke	Mobiliteitsambtenaar en milieudienst

Actie M.2: Sensibilisatie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p><u>Ik Kyoto</u> Mortsel nam deel aan de campagne Ik Kyoto van Bond Beter Leefmilieu. In bijlage M.2 is de collegebeslissing terug te vinden. Deze campagne startte met een gratis ontbijt voor de duurzame pendelaars. Elk personeelslid kreeg een folder (bijlage M.3) met de oproep om deel te nemen. Ook via mail werden de personeelsleden gestimuleerd.</p> <p><u>Verkeersweek</u> Van 1 tot en met 5 oktober 2007 kregen alle secundaire scholen binnen de politiezone MINOS een uitgebreid aanbod aan educatieve activiteiten rond verkeersveiligheid.</p> <p>De verkeersweek had plaats in FORT 4 te Mortsel. Alle leerlingen van de secundaire scholen uit de politiezone MINOS (gemeentes Boechout, Borsbeek, Wijnegem, Wommelgem en stad Mortsel) werden uitgenodigd om deel te nemen aan het educatieve programma. In samenwerking met de politie organiseerde de preventiedienst van de stad Mortsel voor elke leeftijdscategorie aangepaste workshops en activiteiten.</p>

Zo'n 3400 leerlingen namen deel, gespreid over 8 halve dagen. Door de activiteiten zo dicht mogelijk te laten aansluiten bij de leefwereld van de leerlingen, hopen we dat de boodschap goed wordt overgebracht en dat de leerlingen zullen rekening houden met wat hen deze week verteld werd.

Programma

Activiteiten eerste graad

Zichtbaarheid:

Uitleg over het nut van het dragen van retro-reflecterende kledij

Donker/licht fietsparcours in het hoofdfrontgebouw van FORT 4

Deeltje maken van een super grote fluovest (Deze werd daarna aan gevel van stadhuis gehangen. De preventiedienst haalde er het Guinness World Record mee) .

EHBO:

Ongevallensimulatie door het rode kruis alsook korte les EHBO

Openbaar vervoer:

Presentatie die getoond werden in een lijnbus rond gevaarlijke situaties in het verkeer

Wijzen op gevaar van de dode hoek

Activiteiten tweede graad

Brommers:

Theorieles rond rijbewijs A3, praktijkles 'brommen zonder brokken'

Promillebrillen:

Ervaren van dronken rijden (promillebrillenparcours) + begeleiding

Gedrag op de weg:

Tonen van kortfilms rond gedrag van brommerbestuurders op de openbare weg

Activiteiten derde graad

Simulaties:

Crashtest, tolwagen, reactietesters, ogentest

Promillebrillen:

Ervaren van dronken rijden + begeleiding

Wagens:

Wodcawagen van de provincie Antwerpen + ademtest

Levend verkeerspark

(maandag 7, dinsdag 8, woensdag 9, donderdag 10, vrijdag 11 mei en op maandag 11, dinsdag 12 en donderdag 14 juni 2007)

Ieder jaar organiseert de preventiedienst een levendig verkeerspark voor alle leerlingen van de 4de en 5de klas van alle Mortselse basisscholen.

Op deze halve dag kunnen de kinderen kennismaken met het échte verkeer. In groep spelen ze eerst een verkeersspel . Daarna oefenen ze, in de verkeersluwe wijk rond de hoeve Diesehgem hun fietsbehendigheid.

Langsheen een uitgestippeld parcours volgen ze de voor hen speciaal voorziene verkeersborden, leggen ze de behendigheidspoeven af en worden ze door een bevoegd persoon gecontroleerd op 'correct' fietsen. Ook hun fiets wordt op deze dag extra gecontroleerd.

Bereik: 375 leerlingen

Car Free Day 2007

Doel: op 18 september werden de 6de leerjaren van de Mortselse lagere scholen uitgenodigd voor deelname aan een grensoverschrijdende fietstocht. Een samenwerking met de gemeentes Aartselaar, Hove, Edegem, Kontich en Morsel. Bij de stopplaats Edegem werd gewerkt rond het thema milieu en mobiliteit.

Bereik: 1200 leerlingen.

Fietshelmproject 'M'n helm, m'n hoofdzaak'

Het stadsbestuur verkocht in 2007 aan 50 kleuters een fietshelm aan 5 euro.

Milieuaspecten

Met al deze acties willen wij de nadruk leggen op een veilig gebruik van de fiets door kinderen en jongeren (woon-schoolverkeer, woon-vrije tijd). Dit heeft volgens ons een

	<p>rechtstreeks voordeel voor het milieu, met name minder gemotoriseerd verkeer (geluid en lucht) doordat meer kinderen en jongeren op een veilige manier met de fiets naar school komen i.p.v. gebracht worden met de wagen.</p> <p>Gemeentelijk informatieblad</p> <p>In het gemeentelijk informatieblad Mortsel-Info van januari, juli-augustus en december 2007 verschenen artikels rond het thema mobiliteit/milieu. Een kopie van de artikels is als <u>bijlage</u> bij dit MJP gevoegd.</p>
Bijlagen	<p>Bijlage M.2: Collegebeslissing Ik Kyoto</p> <p>Bijlage M.3: folder Ik Kyoto</p> <p>Bijlage M.4: Artikels Mortsel Info</p>

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Mobiliteitsambtenaar, preventiedienst, informatiedienst, milieudienst

Actie M.3: Eigen diensten

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In 2007 ontvingen 105 van de 249 gerechtigde personeelsleden een fietsvergoeding, 12 een stappremie en 25 personen kregen een bijdrage in de reiskosten voor het woon-werkverkeer.</p> <p>Het premiereglement van de fiets- en stappremie werd met het MJP 2004 overgemaakt. Het premiereglement 'de derde betalende regeling + andere tegemoetkomingen in de reiskosten voor het openbaar vervoer' werd met het MJP 2007 overgemaakt.</p> <p>In 2007 is er 1 dienstfiets met elektrische hulpmotor (merk Sparta Ion) aangekocht. In 2007 zijn er 2 lichte bestelwagens voor de stedelijke werf en 1 lichte bestelwagen voor de dienst cultuur aangekocht (vervanging van bestaande voertuigen, brandstof LPG) alsook een vrachtwagen met kraan voor de dienst stadswerken (vervanging bestaand voertuig naar Euro 5 norm) en een dienstauto voor het hoofd van de dienst stadswerken (1.4 liter benzine motor)</p> <p>De personenwagens binnen het gemeentelijk wagenpark zijn ingevoerd in het programma 'milieutoetsing voertuigenpark'..</p>

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	Algemene begroting betrokken diensten
Verantwoordelijke	Technische dienst, personeelsdienst en milieudienst

BODEM EN GRONDWATER

Uitvoering gemeentelijk milieubeleidsplan 2000-2007

Hoofdstuk milieuverstoring in de bodem en het grondwater : pagina 45-46

Actie B.1: Eigen diensten

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Alle eigenaars van percelen waar vroeger een benzinestation gevestigd was, werden in kennis gesteld van de BOFAS regeling (sanering mogelijk op kosten van BOFAS mits tijdig indienen van een dossier)</p> <p>De database (MS Access) met alle milieu- en exploitatievergunningen van 1944 tot nu, is voltooid en in gebruik genomen.</p> <p>De bodemattesten worden in het kader van de milieubarometer bijgehouden in een eigen register (MS Excel).</p> <p>De grondwaterstand in het stedelijk peilputtennetwerk (10 peilputten verspreid over heel Mortsel) is verder opgemeten door de stedelijke werf.</p> <p>De bepalingen rond grondverzet (hoofdstuk X van het VLAREBO) worden ook bij het stadsbestuur toegepast voor alle werken.</p>

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	Algemene begroting betrokken diensten
Verantwoordelijke	Milieuambtenaar en technische dienst, diensten fort 4

HINDER (niveau 1)

Uitvoering gemeentelijk milieubeleidsplan 2000-2007

Hoofdstuk geluidshinder : pagina 37-38
Hoofdstuk lichtverontreiniging : pagina 39-40

Actie H.1: Klachtenregistratie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Klachten kunnen telefonisch, per brief of via e-mail worden overgemaakt. De burger kan ook gebruik maken van de meldingskaarten die worden verspreid via het gemeentelijk informatieblad en de website. Er zijn interne dienstafspraken dat de milieuklachten, die eventueel bij andere diensten terecht komen, aan de milieudienst worden doorgegeven.</p> <p>Mortsel neemt sinds het najaar van 2006 deel aan het milieuklachtenregistratie- en opvolgingssysteem van het Vlaamse gewest (MKROS)</p> <p>Overzicht klachten bij de milieudienst afkomstig van niet-ingedeelde inrichtingen:</p> <ul style="list-style-type: none">• Geluidshinder horeca: 1 klacht• Geluidshinder fuif: 1 klacht• Geluidshinder verbouwingwerken burens: 1 klacht• Geluidshinder luchthaven: 4 klachten (2 klagers)• Geurhinder verbranden in open lucht: 1 klacht• Verontreiniging drinkwater: 1 klacht <p>Voor wat betreft de ingedeelde inrichtingen verwijzen wij naar het overzicht van de toezichtstaken als <u>bijlage I.3</u> bij dit MJP .</p>

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	NVT
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie H.2: Geluid en terugdringen hinder in eigen beheer

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In 2006 werd een project rond de akoestische isolatie van de ventilatie- en koelingsinstallatie van de stedelijke bibliotheek uitgevoerd (rapportering via MJP 2007)</p> <p>Het bestuur beschikt over een eigen geluidsmeter merk Rion type NL-14. De milieuableenaar is opgeleid, aangesteld en beëdigd als VLAREM ambtenaar. Indien nodig wordt er samengewerkt met de erkende geluidskundige Michel Schellens van het Provinciaal Instituut voor Hygiëne (PIH) voor het uitvoeren van geluidsmetingen. Het PIH heeft de geluidsmeter in 2006 gecontroleerd en geijkt.</p> <p>Klachten van geluid (zie actie H.1) worden verder opgevolgd. Er werd nog geen politiereglement met administratieve sancties rond geluidshinder goedgekeurd.</p>

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	NVT
Verantwoordelijke	Milieudienst, hoofd techniek gebouwen, secretariaat

Actie H.3: Sensibilisatie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In het gemeentelijk informatieblad Mortsels-Info verschenen in 2007 volgende artikels:</p> <p>februari: asbest maart: lichthinder april: sluikstort juni: hondenpoep juli-aug : ozon november: sluikstoken december: GSM-straling</p> <p>In het kader van de campagne Nacht van de duisternis hebben de milieuvriendelijke adviesraad en lokale natuurverenigingen op 3 maart 2007 een nachtwandeling georganiseerd in het Bessemgebied en omgeving te Mortsels 3 maart 2007. Meer info is te vinden in het jaarverslag 2007 van de milieuvriendelijke adviesraad (bijlage H.3 bij dit verslag)</p> <p>In 2007 heeft het stadsbestuur, naar aanleiding van bezorgdheid van bewoners, metingen van de GSM straling laten uitvoeren door gespecialiseerde diensten, verbonden aan de Universiteit Gent. De resultaten werden aan de bevolking kenbaar gemaakt via het gemeentelijk informatieblad (december 2007).</p>
Bijlagen	Bijlage H.1: Artikels Mortsels Info Bijlage H.3: jaarverslag milieuraad 2007

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	NVT
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie H.4: Bodem

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Er werden geen schadegevallen door bodem- of grondwaterverontreiniging vastgesteld. Er werden geen gevaarlijke afvalstoffen opgeruimd.</p> <p>Het stadsbestuur heeft een subsidiereglement m.b.t. het verwijderen van buitengebruik gestelde stookolietanks. Dit reglement is bij het MJP 2004 gevoegd.</p> <p>In november en december 2004 heeft de milieuvriendelijke adviesraad Mortsels i.s.m. het stadsbestuur de eerste 'tankslag' georganiseerd.</p> <p>De milieuvriendelijke adviesraad wenst met deze actie de inwoners van Mortsels maximaal te begeleiden bij het uitvoeren van de wettelijke verplichte buitengebruikstelling van oude stookolietanks (leegmaken, reinigen, opvullen/verwijderen) en de kostprijs door samenaankoop te verminderen.</p> <p>In 2007 is de actie verder gelopen (artikel in Mortsels info van maart 2007 als bijlage). Meer informatie op de website www.milieuraadmortsels.be onder tankslag en in het jaarverslag 2007 van de milieuvriendelijke adviesraad (bijlage bij dit verslag).</p>
Bijlagen	Bijlage H.2 : artikel tankslag Mortsels Info Bijlage H.3 : jaarverslag milieuraad 2007

PLANNING	
Geplande handelingen	Voor 2008 zal, indien bij een schadegeval door bodem- of grondwaterverontreiniging verdere maatregelen moeten genomen worden, dit onmiddellijk aan OVAM melden. Het gaat hier in het bijzonder over schadegevallen waarop de niet-klassieke regelingen voor de vaststelling van bodemverontreiniging van toepassing zijn.

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	NVT
Verantwoordelijke	Milieudienst

NATUURLIJKE ENTITEITEN (niveau 1)

Uitvoering gemeentelijk milieubeleidsplan 2000-2007

Hoofdstuk verlies van biodiversiteit : pagina 50 t.e.m. 53

Actie N.1: Uitvoeren van het GNOP-actieprogramma

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p style="text-align: center;">Algemeen</p> <p><u>Algemene visie niveau 1</u> Voor wat betreft de algemene visie verwijzen wij naar het goedgekeurde GNOP dat voor onze stad betrekking heeft op alle nog resterende en potentiële groen- en natuurgebieden binnen onze dicht bevolkte en geheel verstedelijkte stad. Naast de visievorming in het GNOP werd voor Fort 4, de oude spoorwegbermen, Klein Zwitserland en de Koude Beekvallei bijkomende visievorming ontwikkeld.</p> <p><u>Gebruik actiefiches</u> Bij dit milieujaarverslag zijn geen actiefiches gevoegd.</p> <p><u>Groendak</u> De stad Mortsel beschikt over een subsidiereglement op de aanleg van hemelwaterputten, infiltratievoorzieningen en groendaken. Dit reglement werd aangepast en door de gemeenteraad goedgekeurd op 27/2/2007 Dit reglement is als <u>bijlage</u> bij dit verslag gevoegd.</p> <p>In 2007 werd één subsidie voor de plaatsing van een groendak goedgekeurd door het college van burgemeester en schepenen.</p> <p style="text-align: center;">Natuur</p> <p><u>Natuurvergunningen</u> In 2007 werden geen natuurvergunningen afgeleverd of behandeld door onze diensten.</p> <p><u>Bermbeheer</u> Mortsel is de dichtbevolkste stad van Vlaanderen. Enkel in het landbouwgebied Gasthuishoeven komen nog enkele landbouwwegen met bermen voor. De bermen van deze wegen worden door de eigenaars of pachters (landbouwers) onderhouden. Zoals uit het GNOP blijkt kennen deze smalle bermen in een gebied met intensieve landbouw een nitrofiële vegetatie met zeer beperkte natuurwaarde. Dhr Frank Buysse, natuurwachter bij het agentschap voor natuur en bos, kan dit bevestigen. Door de aankoop en inrichting van de bufferstrook langs de Fortloop (zie actie N.1 van het MJP 2003) en het project inrichting gronden langs Koude Beek (project ingediend samen met het MJP 2003) probeert ons bestuur de natuur in dit landbouwgebied nieuwe kansen te geven. Voor het overige zijn er in onze stad geen bermen die onder het bermbeheer vallen.</p> <p><u>Reglement KLE</u> Het stadsbestuur beschikt over een subsidiereglement voor de aanleg en onderhoud van kleine landschapselementen. Eind 2007 werd één subsidie aangevraagd door Natuurpunt Land van Reyen voor de uitvoering van beheerswerken in het natuurgebied Klein Zwitserland. De uitbetaling zal begin 2008 gebeuren.</p> <p><u>Beheersvisie Natuurpunt Klein Zwitserland</u> <u>Visievorming</u> De gemeenteraad heeft op 21 juni 2005 een beheersovereenkomst met Natuurpunt goedgekeurd (als bijlage bij MJP 2006). De beheersvisie van Natuurpunt voor het gebied Klein Zwitserland werd als bijlage bij het MJP 2006 bezorgd. Deze visie sluit aan bij de bepalingen van het GNOP Mortsel</p>

Bos en groen (harmonisch parkbeheer)

Inleiding

In Mortsel zijn geen bossen. De aanwezige groengebieden worden als park- of natuurgebied beheerd. De principes van harmonisch parkbeheer worden toegepast op Fort 4.

Klein Zwitserland wordt door Natuurpunt beheerd als natuureservaat (zie deel natuur).

Kennisopbouw

Onze stedelijke groendeskundige Eric Van Reusel heeft in 2007 deelgenomen aan volgende opleidingen:

- q Biodiversiteit in parken – Inverde
- q Detectie van stedelijk groen aan de hand van satellietbeelden – Agentschap natuur en bos
- q Boombeheer in een stedelijke omgeving - Inverde

Fort 4

Visievorming

De afdeling natuur van het PIH heeft in opdracht van het stadsbestuur een inventarisatieplan voor Fort 4 met afbakening van de waardevolle delen en voorstellen voor beheersmaatregelen opgemaakt. Het inventarisatieplan is bij het MJP 2004 gevoegd.

De subsidiëring voor de opmaak van het parkbeheersplan Fort 4 is goedgekeurd bij het MJP 2007 door de Vlaamse overheid in het kader van de samenwerkingsovereenkomst 'milieu als opstap naar duurzame ontwikkeling'. In het budget 2008 zijn de nodige middelen voorzien om deze werken te kunnen uitvoeren.

Op 8 december 2005 heeft minister Peeters op voorstel van AMINAL afdeling bos en groen een subsidie van 15.556.05 euro toegekend voor het verder uitwerken en uitvoeren van een 'vernieuwend en voorbeeldstellend groenproject' in het kader van het harmonisch park- en groenbeheer op Fort 4. Dit project is momenteel in uitvoering in samenspraak met het agentschap voor bos en natuur.

Acties

In 2007 zijn 3 potentiële winterverblijfplaatsen voor vleermuizen ingericht op Fort 4. De oude bunkers zijn afgesloten met aangepaste poorten voorzien van invliegopeningen. Voor een verder overzicht van de (beheers)werken op Fort 4 in 2007 bevindt zich als bijlage bij dit verslag.

Oude spoorwegbermen

visievorming

Het project van de 'groene wandel- en fietsberm' werd in 2002 goedgekeurd door de afdeling Bos en Groen als project binnen de wedstrijd 'groene verbindingen in een verstedelijkte omgeving' in het kader van het harmonisch parkbeheer (zie MJP 2003).

acties

In 2007 werden het hooilandbeheer bij de oude spoorwegberm achter de begraafplaats Cantincrode verder gezet. De bestelbon is als bijlage bij dit MJP gevoegd.

Landschap

Koude Beek vallei

visievorming

De gemeenteraad keurde op 19 december 2006 het ontwerp ruimtelijk structuurplan Mortsel goed. In dit plan wordt de Koude Beek vallei ingekleurd als groen verbindingsgebied tussen Fort 3 te Borsbeek en het parkgebied Fruithout te Hove/Boechout.

Acties

Het project voor het natuurtechnisch herinrichten van de Koude Beek te Mortsel en Borsbeek is in het voorjaar van 2006 uitgevoerd in opdracht en op kosten van het provinciebestuur Antwerpen.

	<p><u>Verbinding Fort 4 naar Fort 3</u> <i>Visievorming</i> In het GNOP zijn groene verbindingstroken voorzien tussen Fort 4 en Fort 3.</p> <p><i>Acties</i> De verbindingstrook tussen Drabstraat en Neerhoevelaan is eigendom van de stad Mortsel. In uitvoering van het GNOP is een dubbele bomenrij met haagbeuk en overwegend streekeigen bosgoed aangeplant in het voorjaar 2006 (zie MJP2006) In 2007 werden deze aanplantingen onderhouden en werd gestart met hooilandbeheer op enkele delen van dit terrein.</p> <p>In 2007 werd op het oude spoorwegemplacement naast Fort 3 (eigendom stad Mortsel) 4.000m² streekeigen bosgoed aangeplant.</p>
Bijlagen	<p>Bijlage N.1: Subsidiereglement groendaken Bijlage N.2: Overzicht werken 2007 Fort 4 Bijlage N.3: Bestelbom maaiwerken Waesdonckstraat</p>

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	879/721-60 uitvoeren GNOP
Verantwoordelijke	Milieuambtenaar, groenambtenaar, technische dienst, diensten fort 4

Actie N.2: Sensibilisatie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>In 2007 organiseerde de milieud adviesraad Mortsel voor de vierde maal een nestkastenactie. Er werden 3 types nestkasten voor mezen en een mussenpot in aardewerk aangeboden. Er werden 150 stuks verkocht.</p> <p>Mortsel neemt sinds 1996 deel aan de actie 'Behaag ... natuurlijk' van Natuurpunt. In 2007 werden 2364 haagplanten verkocht aan 45 klanten, goed voor 690 m nieuwe haag in Mortsel.</p> <p>Natuurpunt heeft in samenwerking met de dienst cultuur en de duurzaamheidsambtenaar een educatief natuurleerpad (Hazelwormpad) aangelegd op het natuurgebied Klein Zwitserland. De brochure van het Hazelwormpad is bij het MJP2005 gevoegd. In 2007 werden de brochures verder verspreid en werden enkele geleide wandelingen langs het natuurleerpad uitgevoerd.</p> <p>In het kader van de campagne Nacht van de duisternis hebben de milieud adviesraad en lokale natuurverenigingen op 3 maart 2007 een nachtwandeling georganiseerd in het Bessemgebied en omgeving te Mortsel (+/- 40 deelnemers). Meer info is te vinden in het jaarverslag 2007 van de milieud adviesraad (<u>bijlage</u> bij dit verslag)</p> <p>Het stadsbestuur heeft deelgenomen aan de Dag van het park op Fort 4. Het programma bevindt zich als <u>bijlage</u> bij dit verslag.</p> <p>Het stadsbestuur organiseerde op 22/4/2007 i.s.m. de milieuraad, de compostmeesters en de lokale VELT afdeling de tweede plantenruilbeurs op Fort 4.</p> <p>Natuurpunt en het actiecomité Bessemstraat doen regelmatig natuurwandelingen en beheerswerken bij Klein Zwitserland, fort 4 en de Bessemstraat. Hiervoor wordt ook via de gemeentelijke informatiekanalen reclame gemaakt.</p> <p>In het gemeentelijk informatieblad Mortsel-Info verschenen in maart, september en oktober 2007 verschillende artikels rond het thema natuur. Een kopie van de artikels is als <u>bijlage</u> bij dit MJP gevoegd.</p>
Commentaar	Voor meer informatie over de actie behaag ... natuurlijk en de nestkastenactie verwijzen wij naar www.milieuraadmortsel.be
Bijlagen	Bijlage N.4: jaarverslag 2007 milieud adviesraad

	Bijlage N.5: programma Dag van het park 2007 Bijlage N.6: Artikels Mortsel Info
--	--

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

ENERGIE (niveau 2)

Uitvoering gemeentelijk milieubeleidsplan 2000-2007

Hoofdstuk rationeel energiegebruik : pagina 77-78

Actie E.1: Energiezorgsysteem

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Op de technische dienst staan Jo Dreezen (hoofd techniek gebouwen), Philippe Jans (technisch medewerker) en Erik Mertens (milieuambtenaar) in voor het opstellen en uitvoeren van het energiezorgsysteem.</p> <p>Het energieboekhoudingssysteem voor 2007 en een energiejaarrapport zijn als <u>bijlage</u> bij dit MJP gevoegd.</p> <p>In 2007 werd gekozen voor een zelf ontwikkelde Excel-toepassing in combinatie met het Comeetprogramma van Eandis.</p> <p>In 2007 werden één energie-audit HVAC uitgevoerd voor het reduct van Fort 4. De audit bevindt zich als <u>bijlage</u> bij dit MJP.</p> <p>Overzicht uitgevoerde werken in 2007:</p> <ul style="list-style-type: none">q Plaatsing van 120 thermostaatkranen en 2 frequentiegestuurde circulatiepompen met pompsturing bij het ABK (academie beeldende kunst)q Plaatsen van vloerisolatie voor het schildersatelier ABKq Vernieuwen van de stookplaats van de Lieven Gevaertschool (overschakelen van stookolie naar een condenserende ketel op aardgas met 60% subsidie van AGION en een premie van Eandis)q Aanbrengen dakisolatie bij ontspanningslokalen aan de Mayerleiq Bouw van een energiezuinige turnhal naast de sporthal (isolatiepeil K30, condenserende gasketel voor verwarming en SWW, balansventilatie met warmteterugwinning voor kleedkamers, energiezuinige verlichting met subsidiëring door Eandis) <p>Overzicht planning 2008</p> <ul style="list-style-type: none">q Relighting minisporthal (besteld in 2007 – renteloze lening Eandis)q Relighting leeszaal bibliotheek (besteld in 2007 – renteloze lening Eandis)q Relighting GTI (subsidiedossier aanvaard door AGION)q Plaatsing van PV panelen op het nieuwe dak van de technische dienst (besteld in 2007)q Vernieuwen van de stookplaats van de Mark Liebrecht Schouwburg (besteld in 2007)q Energie-audit HVAC sporthal (besteld in 2007)q Vernieuwen stookplaats H-blok GTIq Dakisolatie minisporthalq Dakisolatie GTI fase 1 (mits subsidie AGION)q Plafondsolutie schildersklas (besteld in 2007)q Plaatsing hoogrendementsglas GTI fase 1 (mits subsidie AGION) <p>Het beheer van de verwarmings- en ventilatiesystemen van GTI, JOC, Hoeve Dieseghem, AMWD, MLS, bibliotheek, St Lutgardisschool en G Gezelleschool (nieuw deel) gebeurt door een gespecialiseerde firma op basis van resultaatverbintenissen inzake energiebesparing in deze gebouwen.</p> <p>Sensibilisering gebouwbeheerders: het energiejaarrapport 2006 (als <u>bijlage</u> bij dit MJP) werd individueel met de verschillende betrokken gebouwbeheerders besproken en aan te college van burgemeester en schepenen overgemaakt).</p> <p>Mortsel nam in 2007 deel aan de dikketruidendag. De verwarming werd twee graden lager gezet. Energiebesparende tips werden via mail verstuurd en het energiejaarrapport 2006 werd met de gebouwbeheerders besproken. (Bijlage E4: collegebeslissing)</p>

Bijlagen	Bijlage E.1: energieboekhouding 2007 Bijlage E.2: energie-audit HVAC Reduit Fort 4 Bijlage E.3: energiejaarrapport 2006 Bijlage E.4: Collegebeslissing Dikketruieindag
----------	---

ORGANISATIE 2007	
Begrotingskrediet	Algemene begroting van de betreffende gebouwen
Verantwoordelijke	Technische dienst

Actie E.2: Hernieuwbare energie

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	Mortsel heeft een subsidiereglement voor de plaatsing van zonneboilers en PV panelen (zie actie E.3) In 2007 werden er 4 subsidiedossiers voor de plaatsing van PV panelen en 1 subsidiedossier voor de plaatsing van een zonneboiler goedgekeurd en uitbetaald. Na afspraak met de milieuambtenaar kan een geleid bezoek aan de zonneboiler in het stadhuis worden gebracht.
Bijlagen	Bijlage E.5: Artikels Mortsel Info

Actie E.3: Sensibilisering

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p><i>Subsidies</i></p> <p>Op 26 maart 2002 heeft de gemeenteraad het subsidiereglement voor de plaatsing van een hoogrendementverwarmingsinstallatie, de plaatsing van hoogrendementsglas, dakisolatie en een zonneboiler goedgekeurd. Dit reglement werd reeds met het MJP 2002 bezorgd.</p> <p>Op 27 januari 2004 heeft de gemeenteraad het subsidiereglement voor de plaatsing van een hoogrendementverwarmingsketel en -branders, de plaatsing van hoogrendementsglas, dakisolatie en een zonneboiler aangepast. Voor woningen met een niet-geïndexeerd kadastraal inkomen van meer dan 1.100€ worden de premies om budgettaire redenen gehalveerd. Een kopie van dit reglement werd bij het MJP 2005 gevoegd.</p> <p>Op 27 februari 2007 heeft de gemeenteraad het subsidiereglement voor de plaatsing van een hoogrendementverwarmingsketel en -branders, de plaatsing van hoogrendementsglas, dakisolatie en een zonneboiler aangepast. De plaatsing van hoogrendementverwarmingsketel en -brander wordt vanaf 1 april 2008 niet langer gesubsidieerd door het stadsbestuur. Vanaf 1 april 2008 wordt de plaatsing van PV-panelen wel gesubsidieerd met een premie van 750 euro (375 euro voor woningen met een niet-geïndexeerd KI van meer dan 1.100 euro). Een kopie van dit reglement is als <u>bijlage</u> bij dit MJP gevoegd.</p> <p>In 2007 werden 237 subsidiedossiers goedgekeurd voor een totaal subsidiebedrag van 36.290€.</p> <p>Alle aanvragers werden ook in kennis gesteld van de subsidiemogelijkheden via EANDIS en de federale belastingvermindering.</p> <p><i>Brochure</i></p> <p>Het stadsbestuur geeft een brochure uit met tips rond rationeel energiegebruik (REG) en een overzicht van alle subsidiemogelijkheden. Deze brochure wordt verdeeld via de technische dienst, het woonloket en de informatiedienst. Een kopie van de brochure (versie 2007) is als <u>bijlage</u> bij dit MJP gevoegd.</p> <p><i>Website</i></p> <p>Op de website www.mortsel.be wordt ook informatie over de subsidies voor REG en</p>

	<p>hernieuwbare energie vermeld</p> <p><i>Gemeentelijk informatieblad</i> In Mortsel-info van maart, april, juni, juli-augustus, september en december verschenen diverse artikels rond REG, premies en hernieuwbare energie. Deze artikels zijn terug te vinden als <u>bijlage</u> bij dit verslag.</p> <p><i>Straalt je dak</i> In samenwerking met de firma Eurosense, de milieuadviesraad, Tandem en de stad Antwerpen werd het project 'Straalt je dak' uitgevoerd. Hierbij werden thermografische foto's van heel Mortsel gemaakt. Op deze foto's kan de isolatiegraad van het dak van de woningen en eventuele warmteverliezen worden gedetecteerd. Dit project werd in het MJP2005 uitgebreid voorgesteld. Deze foto's kunnen door geïnteresseerde burgers op de technische dienst worden ingekeken.</p> <p><i>Energiescans</i> Mortsel neemt deel aan het project energiescans en heeft een eigen energieweetapparaat in dienst sinds augustus 2007. Na twee oproepen in het gemeentelijk informatieblad van juli-augustus en september 2007 en in samenwerking met het OCMW Mortsel hebben wij voldoende kandidaten om de 221 toegewezen energiescans te kunnen uitvoeren. Er werden intussen al meer dan 50 energiescans uitgevoerd (stand op 1/2/08) en ingegeven in de software van Eandis. Naast de soms nogal vage of weinig gedetailleerde informatie uit de rapporten van Eandis bezorgen wij de deelnemers nog informatie over de toestand van hun dakisolatie (zie project 'straalt je dak'), een vergelijking van hun verbruik met de gemiddelde verbruiken van een Vlaams gezin en onze brochure rond met tips rond rationeel energiegebruik (REG) en een overzicht van alle subsidiemogelijkheden.</p> <p>De filmvoorstelling 'An inconvenient truth' met debat werd in het voorjaar 2007 georganiseerd. In bijlage E.8 is een verslag terug te vinden.</p> <p><i>Energiemeters</i> Er worden gratis energiemeters (elektriciteit) ontleend.</p>
Bijlagen	<p>Bijlage E.6: Nieuw subsidiereglement REG en hernieuwbare energie</p> <p>Bijlage E.7: Informatiebrochure premies REG en hernieuwbare energie 2007</p> <p>Bijlage E.8: Verslag filmvoorstelling 'An inconvenient truth' met debat</p>

ORGANISATIE 2006	
Begrotingskrediet	879-124-48 sensibilisering milieu
Verantwoordelijke	Milieudienst

Actie E.4: Screening lastenboeken

RAPPORTERING	
Uitgevoerde handelingen	<p>Screenen lastenboek</p> <p>Zoals vermeld in het MJP 2005 staat Jo Dreezen, hoofd techniek gebouwen, mee in voor het opstellen en uitvoeren van het energiezorgsysteem. Hij staat tevens in voor het opstellen van de lastenboeken voor werken aan bestaande gebouwen of het optrekken van nieuwe gebouwen. Voor wat betreft de aspecten REG en hernieuwbare energie wordt hierbij beroep gedaan op gespecialiseerde bureaus zoals 3E, Cenergie of Technum. Op basis van hun audit wordt een aangepast programma van eisen opgesteld door Jo Dreezen en wordt aan een extern bureau de opdracht gegeven om het ontwerp en een lastenboek op te stellen.</p> <p><i>Voorbeeld</i> Voor het aanpassen van de verlichting en isolatiewerken in het GTI, wordt in 2006 een energie-audit uitgevoerd die als basis zal dienen voor het opstellen van een programma van eisen en een lastenboek.</p>

Voor het plaatsen van een nieuw dak op de ontspanningslokalen aan de Mayerlei wordt gekozen voor het aanbrengen van voldoende dakisolatie zodat beroep kan gedaan worden op subsidiëring door EANDIS.

Inventaris gebouwen

Naam gebouw	Verwarmde oppervlakte	Gebruiksuren per jaar
Stedelijke werf	2700	2586
ABK	2730	2720
GTI (incl Ijzerenweglei)	8998	3029
St Ludgardisschool (excl BKO)	4325	3120
Stadhuis en politiegebouwen	4794	3788
Mark Liebrecht schouwburg	1744	4900
AMWD	1795	4186
Bibliotheek	1312	2108
Zwembad Den Bessem (hele complex)	2186	5356
Sporthal Den Drab	2135	5564

Genormaliseerd gasverbruik in kWh/jaar	A	B	C	D	E	E
	2004	2005	2006	2007	kWh/m ²	kengetal
Wurf	756002	758216	782916	770875	266	Hoog
Hoeve Dieseghem	185992	172349	167782	188269	243	Hoog
ABK	834738	871818	912609	1001306	306	Hoog
GTI	1152987	1193786	917604	1010427	123	Laag
Sint Lutgardis	791821	874342	794568	872163	168	Laag
Stadhuis	1001019	1214625	1043581	1154662	267	Hoog
MLS	434910	448669	439482	445316	231	Hoog
AMWD	514619	450026	476516	514359	243	Midden
Bibliotheek	144122	151610	138696	158453	97	Laag
Zwembad		1816360	1799224	1936694	662	Midden
JOC	98501	85435	97077	111484	100	Laag
Sporthal	277213	311671	294168	294225	127	Laag

Elektriciteitsverbruik in kWh/jaar	A	B	C	D	E
	2004	2005	2006	kWh/m ²	kengetal
Werf	55085	56983	56708	17	Midden
Hoeve Dieseghem			7531	10	Zeer laag
ABK	58500	54250	58337	17	Midden
GTI	280573	269584	277604	41	Hoog
Sint Lutgardis	88068	89165	85694	20	Midden
Stadhuis	358964	366812	387521	81	Hoog
MLS	97346	94841	87900	50	Hoog
AMWD	99591	99283	100721	56	Hoog
Bibliotheek	69346	66560	67806	52	Hoog
Zwembad		540267		247	Hoog
JOC	60099		63221	71	Hoog
Sporthal	100865	94213	91172	43	Midden